

IMENA I NADIMCI U ĐURĐEVACU OD SREDINE XVI. DO POČETKA XX. STOLJEĆA

NAMES AND NICKNAMES IN THE TOWN OF ĐURĐEVAC FROM MID 16TH TO EARLY 20TH CENTURY

Vladimir MIHOLEK
Đurđevac
v.miholek@gmail.com

Primljeno / Received: 12. 7. 2014.
Prihvaćeno / Accepted: 2. 11. 2014.
Izvorni znanstveni rad
Original scientific paper
UDK/UDC 911.373 (497.5-37 Đurđevac)

SAŽETAK

Antroponimijska građa prikupljena iz raznih povijesnih izvora zanimljiva je ne samo s jezičnog već i s povijesnog stajališta. Stoga ovaj rad prati đurđevčka osobna imena kroz povijest, od obnove naselja sredinom XVI. pa do početka XX. stoljeća. Opisane su metode davanja imena, njihove tvorbe, kao i neka specifična obilježja. Posebno je statistički obrađena čestotnost osobnih imena dviju najstarijih matica krštenih đurđevčke župe (1741. – 1769., 1770. – 1796.) koje obuhvaćaju približno jednak broj godina. Napravljena je usporedba osobnih imena Đurđevca i susjednog Kalinovca, te su utvrđena njihova istovjetna obilježja koja se mogu primijeniti i na ostala podravska naselja Đurđevčke pukovnije. Opisani su osobni i obiteljski nadimci s brojnim primjerima, kao i narodni običaji vezani uz djetetovo rođenje. Na kraju su pobrojana najčešća kršćanska osobna imena, datumi njihova svetkovanja i đurđevčke izvedenice svakoga imena. U tekstu su svi navedeni primjeri đurđevčkih osobnih imena i nadimaka akcentuirani.

Ključne riječi: osobna imena, nadimci, davanje imena, tvorba, povijesni izvori, narodni običaji, Đurđevac

Key words: personal names, nicknames, name giving, formation, historical sources, folk customs, Đurđevac

1. CILJ I METODE ISTRAŽIVANJA I PREGLED IZVORA

Čovjek je kao jedinka glavni čimbenik koji sudjeluje u stvaranju i razvoju društvene zajednice u kojoj živi, kao i cjelokupnoga društva. Historiografija je pak znanstvena disciplina koja prati i proučava sam razvoja toga društva, odnosno glavnih značajki i obilježja pojedinih naroda i država. No, i čovjek ima svoja glavna obilježja, a to su ime, prezime i nadimak. Stoga je osobno ime, kao prvo čovjekovo obilježje, predmet istraživanja u ovome radu.

Premda hrvatska antroponimija pruža velike mogućnosti za proučavanje, dosad je malo istraživana. Osobna imena, prezimena i nadimke najčešće proučavaju lingvisti pomoću onomastike kao znanstvene discipline. Zahvaljujući radovima istaknutih onomastičara (P. Skok, V. Putanec, P. Šimunović) hrvatska onomastika je unatoč tome na samome europskome vrhu. Onomastičari se kod imena ponajviše bave imenskom etimologijom, etiologijom, čestotnošću i strukturom a svoje radove objavljuju u raznim časopisima (*Folia Onomastica Croatica*, *Rasprave Instituta za hrvatski jezik i jezikoslovlje*, *Filologija*, *Jezik*). Najviše onomastičkih radova napisali su dijalektolozi. O kajkavskim osobnim imenima, uglavnom međimurskima, ponajviše je pisala dijalektologinja Anđela Frančić. O osobnim

imenima Srednje Podravine pisalo se vrlo malo. Treba zabilježiti rad povjesničara Hrvoja Petrića¹ o imenima naselja Drnje, koji je napisan s povijesnoga stajališta s naglaskom na demografsku analizu, i Miroslava Dolenca Dravskog² o podravskim imenima s osvrtom na imena Virja i Novoga Virja. Dolenc je kao etnograf u svome kratkom tekstu jasno iznio osnovne značajke podravskih imena.³

Namjera je ovim radom pristupiti osobnim imenima prvenstveno s historiografske, ali dijelom i s onomastičke i etnografske strane kako bi se mogao sagledati cjelokupan razvoj osobnih imena kroz povijest. Ovim radom možemo pratiti đurđevečka osobna imena od obnove naselja sredinom XVI. stoljeća, pa do početka XX. stoljeća. Cilj istraživanja bio je prikupiti čim više đurđevečkih osobnih imena i njihovih inačica kako bi se saznale metode davanja imena, načini tvorbe raznih inačica, kao i čimbenici koji su najviše utjecali na njihovo formiranje. Kako je ovdje riječ o osobnim imenima jednoga naselja, bilo je potrebno napraviti usporedbu na primjeru imena jednoga susjednoga naselja (Kalinovec) da bi vidjeli postoje li kakve sličnosti i razlike, i da li se one mogu primijeniti na ostala naselja đurđevečke Podravine.

U prikupljanju osobnih imena poslužili su razni povijesni izvori; popisi plaćenih krajiških vojnika đurđevečke utvrde iz 1577. i 1630. godine, zapisnik kanonske vizitacije komarničkoga arhiđakona iz 1700. godine, crkvene matične knjige đurđevečke župe⁴ sv. Jurja i imenik obrtničke zadruga. Upravo su crkvene matične knjige bile glavni izvor u prikupljanju osobnih imena. One kao povijesni izvor predstavljaju obimno vrelo bogato osobnim podacima, pogotovo imenima i prezimenima, ali i nekim povijesnim podacima, no njihovo izlučivanje i sistematiziranje iziskuje mnogo truda i vremena. U ovom slučaju dodatnu poteškoću stvara obimnost građe, njezina necjelovitost, te loša očuvanost zbog koje su određene stranice u pojedinim maticama teško čitljive. Međutim, taj problem nije bitno utjecao na rezultate istraživanja. Za usporednu analizu obrađena su imena zabilježena u periodu od 1741. do 1796. godine. Dakako da su pročitane i ostale matice do početka XX. stoljeća, prvenstveno zbog uočavanja mogućih značajnijih promjena osobnih imena. Osim u povijesnim izvorima, dobar dio osobnih imena, a ponajviše imenskih izvedenica i nadimaka, prikupljen je neposredno od ispitanika izvornih govornika, a u okviru projekta izrade rječnika đurđevečkoga govora, koji je izdan 2011. godine. Ostali podaci uzeti su iz objavljenih radova razne tematike, a koji se tiču đurđevečke, odnosno srednje Podravine.

2. ĐURĐEVAC – POVIJESNO-GEOGRAFSKE I GOVORNE ZNAČAJKE

Ovaj rad obuhvaća geografski prostor grada Đurđevca, jednog od triju gradova Koprivničko-križevačke županije, koji se nalazi u srednjoj Podravini, približno jednako udaljenog od današnjih triju županijskih središta; Koprivnice, Bjelovara i Virovitice, a isto tako i od rijeke Drave i Bilogore. Prvobitno đurđevečko naselje počinje se razvijati sredinom XVI. stoljeća oko srednjovjekovne utvrde na povišenim pješćanim gredama unutar močvara. Đurđevečka utvrda dobiva na značaju u vrijeme prodora Osmanlija, pa od 1546. godine u njoj boravi stalna vojna posada, što je početak razvoja samoga naselja. Uz utvrdu na povišenom dijelu smještene su staje i sjenici a pomalo su počeli pristizati i doseljenici iz zapadnih hrvatskih kajkavskih krajeva (Zagorje, Prigorje, Međimurje...) kao pomoćna radna snaga postojećoj vojnoj posadi. Ubrzo doseljavaju i drugi, ponajviše razni obrtnici, te trgovci. Iz te jezgre nastalo je današnje naselje.⁵ Budući da je u naselju broj katoličkoga stanovništva s vre-

¹ PETRIĆ, Hrvoje. "Imena u Drnju od 1918. do 1977. godine", *Radovi – Zavod za hrvatsku povijest*, vol. 32-33, Zagreb 1999.-2000.

² DOLENEC DRAVSKI, Miroslav. "Mali virovski etnografski pojmovnik", *Virje na razmeđu stoljeća, zbornik*, zbornik V, Virje, 1993.

³ FRANČIĆ, Anđela. "Što je osobno ime?", *Folia Onomastica Croatica*, 15, Zagreb, 2006., 71.

⁴ Župa je od svoga formiranja oko 1614. pa do 1824. godine bila posvećena Blaženoj Djevici od Navještenja, a nadalje sv. Jurju, mučeniku.

⁵ PAVLEŠ, Ranko. *Koprivničko i đurđevačko vlastelinstvo*, Koprivnica, 2001., 197.; HORVAT, Rudolf. *Povijest Gjurjevca*, Zagreb, 1940., 8.

menom rastao, ono je iziskivalo i određenu dušobrižničku službu. Zbog toga su 1614. godine u Đurđevac pristigli franjevci Ivan i Josip iz Koprivnice i po svemu sudeći potaknuli izgradnju crkve i osnivanje župe.⁶ Đurđevac je kasnije dobio još više na značaju nakon formiranja Varaždinskog generalata, odnosno Đurđevačke i Križevačke pukovnije. Tako je prije podizanja Bjelovara kao vojnog komuniteta, Đurđevac i sam bio nekoliko godina (1754. – 1758.) pukovnijsko središte u kojem je bio smješten stožer pukovnije⁷. Broj stanovnika počeo se povećavati a 1759. godine spominje se i njemačka škola u Đurđevcu. Bila je to prva rimokatolička škola na području Varaždinskoga generalata.⁸ Godine 1754. Križevci su imali 78 kuća, od toga čak 49 kuća vojnih osoba, dok je Koprivnica imala četiri ulice sa 117 kuća i 40 njih na grudobranu. Oni su kao takvi jedva mogli ispunjavati funkciju gradskog središta, dok je Đurđevac još 1700. godine imao 291 kuću, a nije imao status grada.⁹ Intenzivnije naseljavanje počelo je 1763. godine kada su vojne vlasti dozvolile dolazak obrtnika i trgovaca iz stranih zemalja. Već 1773. godine bilo je toliko obrtnika da su osnovali tri ceha.¹⁰ U to vrijeme brojio je 2.387 stanovnika (1771.).¹¹ Đurđevac je 1871. godine dočekaio razvojačenje i postupno uvođenje civilne vlasti, te postao kotarskim središtem sa kotarskim sudom. Ubrzo dolazi do razvoja gospodarstva, trgovine i obrta, razvija se mlinarska industrija, a 1909. stiže i željeznica. Godine 1890. Đurđevac je imao 6.504 stanovnika, a ako ga kao selo usporedimo s nekim hrvatskim gradovima, možemo reći da je bio najveće naselje sjeverozapadne Hrvatske, osim Varaždina (Bjelovar – 5.609, Koprivnica 5.118, Križevci – 3.358, Čakovec – 4.514, Ludbreg – 1.041, Virovitica – 6.254). Đurđevac i susjedno Virje (5.433) tada su bili dva najveća sela u Hrvatskoj. Tako je Đurđevac na razmeđu stoljeća bio na vrhuncu svojega razvoja, da bi kasnije samo stagnirao.¹²

Osim geografskog prostora za temu ovoga rada vrlo je važan i presudan lokalni govor. Hrvatski dijalektolozi đurđevački govor ubrajaju nominalno u različite grupe, no ovdje nije toliko važno ime grupe, već područje koje grupa obuhvaća, a napose njegova obilježja. Po tome đurđevački govor spada u podravske dijalekte kajkavskoga narječja koje pokriva teritorij od Drnja na zapadu do Podravske Sesveta na istoku, s jedne strane omeđen rijekom Dravom a s druge Bilogorom. Podravski dijalekti specifični su po tome što se bitno razlikuju od ostalih dijalekata kajkavskoga narječja. Dijalektolozi su utvrdili njihove tri osnovne značajke; ograničenje naglasaka na posljednja dva sloga, naglasak ne može stajati dalje od preposljednjega sloga prema početku riječi, te da se kao osnova za određivanje mjesta naglasaka uzima naglasna cjelina, tj. akcenatska riječ.¹³

3. UVOD

Nomen est omen (lat. ime je znak), stara je latinska uzrečica. Prema tome, svaka osoba ima svoju oznaku po kojoj se prepoznaje, ona je dio njezine osobnosti i identiteta. Samim rođenjem dijete dobiva ime od svojih roditelja koje se upisuje u dokumente i razne evidencije, i ono ga prati kroz cijeli život. Ne možemo zamisliti kakav bi metež vladao na zemlji da ljudi žive bez imena. Ono je vječno

⁶ CVEKAN, Paškal. *Đurđevac – kakav nije poznat*, Đurđevac 1991., 59.

⁷ BLAŽEKOVIĆ, Stjepan. "Prilozi za povijest Bjelovara", *Bjelovarski zbornik 91*, Bjelovar, 1991., 89.

⁸ CUVAJ, Antun. *Građa za povijest školstva Kraljevine Hrvatske i Slavonije od najstarijih vremena do danas*, sv. I, Zagreb, 1910., 505.

⁹ KASER, Karl. *Povojačeno društvo 1754. – 1881.*, tom II, Zagreb, 1997., 105; R. HORVAT, *Povijest Gjurgjevca...*, 24.

¹⁰ MIHOLEK, Vladimir "Počeci organiziranog rada obrtništva na području Đurđevačke pukovnije", *Podravski zbornik 1999.*, Koprivnica, 1999., 162.

¹¹ KRIVOŠIĆ, Stjepan. "Stanovništvo Podravine 1659. – 1859. godine", *Podravski zbornik 83*, Koprivnica, 1983., 160.

¹² FELETAR, Dragutin. *Podravina – prinos poznavanju gospodarskog razvoja sjeverozapadne Hrvatske*, Koprivnica, 1973., 301.

¹³ MARESIĆ, Jela i MIHOLEK, Vladimir. *Opis i rječnik đurđevačkoga govora*, Đurđevac, 2011., 17.

obilježje koje ga prati kroz životno razdoblje, pa i nakon njegove smrti. Po tome se ljudi razlikuju i pamte.

Hrvatska osobna imena posebno su zanimljiva jer su nastala u specifičnim političkim i povijesnim prilikama, te na razmeđu različitih vjera, kultura i civilizacija. Ustaljena slavenska narodna imena počela su nestajati dolaskom kristijanizacije, odnosno nakon Tridentskog koncila (1545. – 1563.), kada su prevladala kršćanska svetačka imena. Ona su se zadržala sve do današnjih dana i takoreći ušla u tradiciju. Narod je u svakodnevnoj komunikaciji uglavnom koristio njihove hipokoristične tvorbe koje su preuzele ulogu neslužbenih imena i učvrstile se na margini službene uporabe. Dobar dio osobnih imena ostao je očuvan i u službenoj uporabi, ali u vidu prezimena. Ljudi su se u službenim zapisima služili temeljnim, a u svakodnevnom životu razgovornim inačicama svojega imena. Tako je bilo i u godinama poslije Drugoga svjetskog rata, jer je Đurđevac nastanjivalo uglavnom seljačko stanovništvo koje je bilo čvrsto vezano uz katoličku vjeru. U vremenima buđenja nacionalne svijesti javljale su se težnje za narodnim imenima, a u doba Hrvatskoga narodnog preporoda sredinom 19. st. uvriježio se običaj uvođenja pohrvaćenih imena (Ignac – Vatroslav, Amalija – Ljubica, Karlo – Dragutin, Emerik – Mirko, Ludovik – Ljudevit ...). Budući da su godine prolazile mijenjala se i struktura stanovništva, koje se polako utapalo u sivilo političkih sistema koji su na neposredan način odvrćali ljude od vjere, a tako i od korištenja kršćanskih i narodnih imena. Sve je to zajedno s doseljenicima i utjecajem zapadnjačke kulture putem raznih medija kasnije dovelo do pojave stranih i pomodnih imena (Tamara, Melita, Nataša, Dolores, Anja, Tea, Ines, Davor, Mario, Robert, Boris, Alan, Leo...), od kojih dobar dio njih nije podložan deklinacijskim promjenama, a to ih čini ukočenima i neprilagodljivima našem govoru. Njima treba pribrojiti i pohrvaćena imena (Jasna, Snježana, Višnja, Gordana, Ljubica, Suzana, Božidar, Slavko, Darko, Zdravko, Željko, Nenad, Dražen...). Početkom 1990-ih tijekom nacionalnog uzleta bila su sve učestalija imena iz hrvatske povijesti (Trpimir, Tomislav, Domagoj, Mislav, Krešimir...), koja su zajedno s kršćanskima istisnula strana imena. U novije vrijeme njemački, engleski, talijanski, pa i neki drugi strani jezici, također su izvori naših imena. Malograđansko shvaćanje natjeralo je mlađe generacije da udovolje pomodarskom običaju dajući djeci imena koja nemaju poveznica s našom poviješću, kulturom i tradicijom. Smatrali su to nekakvim društvenim ugledom, ili su time htjeli pokazati i svoje udvornništvo ondašnjim političkim strukturama koje su time samozatajno radile na slabljenju nacionalnog identiteta. Takav se proces obnovio nakon Domovinskog rata i nacionalne euforije, te je i sada prisutan. Danas se pak sve više okrećemo običaju davanja neobičnih imena koja čovjeka kao osobu samo nagrđuju, umjesto da budu njegovo istinsko i kulturno obilježje.¹⁴

4. ĐURĐEVEČKA IMENA

4.1. Metode davanje imena

U Đurđevcu je u vrijeme Vojne krajine vrijedilo kalendarsko načelo davanja imena po kojemu je dijete nakon rođenja dobilo ime po prvome nadolazećem svecu u kalendaru.¹⁵ Mimo toga se nije običavalo davati imena jer bi to, kako se vjerovalo, djetetu donijelo nesreću. Kalendarsko načelo potvrđuje u svojoj autobiografiji Ivan Golub, teolog i pjesnik rodnom iz Kalinovca: "Kakvoga si je svečeca donel, tak se bu zval."¹⁶ Približnog je tumačenja i Miroslav Dolenc Dravski, pjesnik i etnograf, koji je zapisao da u Virju "ime djetetu može dati i svećenik, ili barem savjetuje roditelje da svome djetetu dadnu to i to ime i to prema svecu koji je po katoličkom kalendaru najbliži datumu

¹⁴ ŠIMUNOVIĆ, Petar. *Hrvatska prezimena – podrijetlo, značenje, rasprostranjenost*, Zagreb, 1995., 21-22, 306-307, 311-312.; ŠIMUNDIĆ, Mate. *Rječnik osobnih imena*, Zagreb, 1988., x.

¹⁵ KRIVOŠIĆ, Stjepan. "Virje II. Iz demografske povijesti đurđevačke regimente", *Podravski zbornik 87*, Koprivnica, 1987., 92.

¹⁶ GOLUB, Ivan. *Običan čovjek*, Zagreb, 2013., 26.

rođenja djeteta".¹⁷ Književnik Đuka Tomerlin Picok u svome tekstu o đurđevčkim imenima svjedoči slijedeće: "...moralo biti ime kak i negvomu japice (jočinomu jocu), ili pak, ako je žensko dete, po negove (jočine) mame, dok bi sakoje dalno dete (muško kak i žensko) dobilo ime po svečecu ..."¹⁸ Pregledom matičnih knjiga možemo zaključiti da je Tomerlin tek djelomično bio u pravu, zato jer je kalendarsko načelo stavio na drugo mjesto, umjesto obratno. Kalendarsko načelo je najstarije, da bi poslije roditelji (više otac nego mati) svojevóljno davali djetetu ime, ili pak po djedu, odnosno baki. Razlog tome je, kako piše Tomerlin, što su djedovi i bake nastojali da im imena ostanu "živa". Rođenje sina otac je priželjkivao više nego rođenje kćeri, jer je muško dijete osiguravalo opstojnost prezimena i ognjišta, a žensko je samo osiromašilo roditelje jer su morali osigurati potreban miraz. Zato se i govorilo ocu dok mu se rodilo žensko dijete, da mu bôdę lumęra otišla f pęčč. Isto se odnosilo i na supružnike koji nisu mogli imati djecu. S današnjega stajališta kalendarsko načelo davanja imena uvelike je ograničavalo izbor osobnih imena. Tada to nije bilo sporno jer je bio takav običaj. Unatoč tome, taj se običaj s vremenom sve manje primjenjivao.

Ljudi tada nisu pridavali osobitu važnost danu djetetova rođenja kao danas, već danu krštenja. Prema tome, slavili su isključivo imendane. Još i danas susrećemo starije ljude koji shodno tradiciji nimalo ne drže do rođendana smatrajući ga beznačajnim, dok svoje godine starosti ne broje od dana krštenja, već od početka sljedeće kalendarske godine. Na primjer, osoba imenom Martin, koja je rođena u studenome na blagdan sv. Martina, neće reći da je, na primjer, sedamdesetu godinu navršila na Martinje, već na isteku kalendarske godine.

4.2. Nastajanje i tvorba imena

Imena kajkavskoga govornog područja nastajala su i oblikovala se u okviru svojih jezičnih idioma. Iako međusobno slična, razlikuju se po svojim glasovnim, tvorbenim i naglasnim osobinama, no te su razlike minimalne. Uzmimo za primjer neka muška imena Đurđevca i susjednoga Virja; u Đurđevcu je Đurina, u Virju Đurtan, zatim Fabijan i Habljan, Ivina i Ivajda, Jozina i Jožina, Martinek i Martinšek, Matura i Matonđa, itd.¹⁹ Đurđevčka imena imaju svoju značajnu vrijednost jer se odražavaju u različitim tvorbenim modelima, pa tako svaka prilika ili zgoda zahtjeva određeni model. Govor đurđevčkih kajkavaca obiluje raznim deminutivima, odnosno umanjenicama (*ftiččk*, *jabočęca*, *cvętičę*, *pęčęec*, *teľička* ...) koji se odražavaju i na osobna imena. Zato ima najviše hipokoristika, koji izražavaju umiljavanje ili tepanje određenim osobama, a nešto manje onih koja prikazuju čovjeka na grub način (*Katōka* – *Katęna*, *Đurōk* – *Đurřna*). Hipokoristički oblici koji se rabe kad se želi obratiti lijepoj, uglađenoj i dobroj osobi tvore se od sufiksa *-oka*, *-ica*, *-ok* i *-ek* (*Katōka*, *Katřca*, *Đurōk*, *Đuręk*). Oblici imena koji se tvore od sufiksa *-oka* i *-ok* upotrebljavaju se i za krhke, slabašne i bolešljive, odnosno za osobe prema kojima se osjeća sažaljenje. Nekad su bili prisutni i hipokoristici sa sufiksom *-ič*, i to uglavnom kod ženskih imena (*Křtič*, *Břrič*, *Sřfič*, *Tręzič*). Ime *Mřrič* upisano je samo jednom u župnoj matici krštenih (23. veljače 1763.). Danas se ovi oblici imena više ne koriste. Za pejorativne oblike imena koji označavaju sve čovjekove negativne osobine, kao i za imena koja se koriste u naletu srdžbe ili ljutnje na koga, koristi se sufiks *-ena* i *-ina* (*Katęna*, *Đurřna*). Ako se pojedinoj osobi obraća s neutralnog stajališta, ili se nastoji nikome se ne zamjeriti, koriste se slijedeći oblici imena: *Đřra*, *Štęfo*, *Křta*, *Jřna* ... Brojni hipokoristici zapravo su prisutni u svim hrvatskim govorima, o čemu piše Petar Šimunović u svojim djelima.²⁰

Današnja moderna imena također se prilagođavaju izgovoru i naglascima đurđevčkoga kajkavskog govora, pa se u svakodnevnoj komunikaciji ne koriste službena imena, već imena u vidu demi-

¹⁷ DOLENEC DRAVSKI, M. "Mali virovski...", 38.

¹⁸ TOMERLIN PICOK, Đuka. *Življeje v (naj)starešem Gjurgjevcu*, Đurđevac, 1989., 63.

¹⁹ Autor u tekstu govori prvenstveno o imenima Virja i virovskih konaka uspoređujući ih s imenima okolnih mjesta, pa i Đurđevca. Iz teksta je vidljiva velika sličnost podravske imena, ali i one male neznatne razlike. DOLENEC DRAVSKI, Miroslav. "Mali virovski ...", 38-40.

²⁰ ŠIMUNOVIĆ, Petar. *Hrvatska prezimena*, Zagreb, 2206., 28.

nutiva i augmentativa: Božidar (Bôžo, Bôžek, Božina), Slavko (Slävək, Slavina, Slävę), Vladimir (Vlädęk, Vladica, Vladina), Miroslav (Mirek, Mirina), Zdravko (Zdräfķęc, Zdräfķina), Darko (Därķęc, Darkina), Željko (Žęlķo, Žęlķęc, Žęlķina), Rok (Rokina, Rökič), Ljubica (Luba, Lubica, Lubęna), Slavica (Slavica, Slava, Slavęna), Vesna (Vęsnica, Vęsnęna), Nada (Nädica, Nadęna), Viktorija (Viktora), itd.

5. IMENA U POVIJESNIM IZVORIMA

5.1. Imena u popisima plaćenih krajiških vojnika iz 1577. i 1630. godine

Đurđevčko naselje počelo se formirati uz istoimenu utvrdu oko 1547. godine kada đurđevčko vlastelinstvo preuzima kraljevsko-ugarska dvorska komora koja je u sva pogranična područja, pa i u đurđevčku utvrdu, poslala svoju vojsku radi obrane od Osmanlija.²¹ Vojska je tu zatekao manji broj izbjeglica, a pomalo počinju pristizati i drugi doseljenici neophodni za funkcioniranje utvrde i samoga naselja. Naposljetku dolaze obrtnici i trgovci. Nakon dolaska vojnika razne vojne komisije ubrzo su počele obilaziti pogranične utvrde i naselja kako bi obavile smotre vojnih posada i utvrdile obrambeno stanje utvrda. Tom prilikom obavile su i popis plaćenih vojnika. Tako iz popisa iz 1577. i 1630. godine doznajemo i imena spomenutih vojnika. U prvom popisu od ukupno 72 vojnika 27 je stranih i 45 domaćih. Jasno je da su to većinom bili hrvatski vojnici (Blasch od Poda, Juriza od Khriseuaz, Mateasch Bogdanitsch, Miculla Horwatt, Andrasch od Crapine, Petritsch od Winize, Pether od Sabokha, Mateasch od Semouaz, Jantschy od Balowara, Miculla od Copriunize, Andrasch od Khuschtscherouza, Blasch od Nouakhou, Mihall Khottalouitsch, Blaschkho Ywtschitsch...). Imena Blaž, Jurica, Matejaš, Mikula, Andraš, Blaško i druga, potvrđuju nam da su ti vojnici porijeklom iz kajkavskoga govornog područja. Strane vojnike isto odaju i imena i prezimena (Hannsen Kheller, Wolff Scheiber, Niclaß Prethaller, Christoff Poschner, Josepff Fridrich, Petter Falkg, Sigmunt Perger, Janntschy od Wizwara...).²²

Popis iz 1630. godine obuhvatio je 114 vojnika; 13 je neimenovano, dvadesetak je stranaca, dok su ostali iz hrvatskih kajkavskih krajeva. Ovaj popis također potvrđuje većinu hrvatskih vojnika. Njih je sada zapravo puno više, dok su stranci, koji su bili zapovjedno osoblje, ostali u približno jednakom broju. Hrvatski su vojnici pristigli iz istih hrvatskih krajeva kao i prethodni (Päffkho Coppronsey, Thomass Semerey, Stephann Potroschkho, Mathe od Copprinze, Mattockh od Megiamora, Matthiasch od Wistrize, Michokh od Mlätte, Peter od Orehouez, Bläsck od Topplize, Juran od Jurioffza, Mathee od Sägreba, Matthiasch Heyduckh, Thomasch od Ibanitsch, Mihockh Dominianitsch...). Imena ostalih hrvatskih vojnika (Blasius Mramoritsch, Georg Spischitsch, Ibann od Verboffza, Janckho od Carloffzo, Martin Bläsetitsch, Nicola od Khrauarßkhy, Martin Khovätschitsch, Gregor Schukha, Marco Ibann od Saue, Nicola od Khrauarßkhy, Jacob od Waraßdinna...) nisu kajkavizirana, premda je očito da su došla iz istih krajeva.²³

5.2. Imena u zapisniku kanonske vizitacije komarničkoga arhiđakona iz 1700. godine

Prva imena i prezimena đurđevčkih žitelja zapisana su u izvještaju kanonske vizitacije župe Blažene Djevice Marije od Navještenja u Đurđevcu iz 1659. godine u kojem kanonik Andrija Vinković opisuje smještaj crkvenog "grunta". Kanonik pojašnjava da se pojedine župnikove oranice nalaze uz privatne posjede. Njihovi vlasnici bili si Matej Posavčić, Nikola Fagoš, Blaž Jakupić, Stjepan Zigo-

²¹ PAVLEŠ, R. *Koprivničko...*, 197.; HORVAT, R. *Povijest...*, 8.

²² Muster lista, 1577: Steiermärkisches Landesarchiv, Laa A. Antiquum XIV Militaria, 1577-VIII-24-Warasin, www.ffzg.unizg.hr/pov/zavod/demografija/?q=node/3 (posjet 25. 12. 2013.)

²³ Muster lista, 1630: Steiermärkisches Landesarchiv, Laa A. Antiquum XIV Militaria, 1630, No. 28, www.ffzg.unizg.hr/pov/zavod/demografija/?q=node/3 (posjet 25. 12. 2013.)

tlija, Đuro Kosmaš, Ivan Herdoš, Jakov Ščuka i drugi.²⁴ Pojedini Đurđevčani spominju se i u kasnijim izvještajima. Za nas su značajniji popisi obveznika podavanja (kućedomaćina) župnicima u kojima su zabilježeni narodni oblici imena koji su se rabili u svakodnevnom životu. Tako su u zapisniku kanonskog izvještaja đelekovečke župe iz 1659. godine zabilježena slijedeća imena, na primjer: Štefan, Andraš, Đurek, Matok, Pavel, Peter, Jaga, Lovrek, i Jana. Ova imena, kao i niz drugih, nalaze se i u izvještajima župa Hlebine, Ivanec, Molve, Virje, Peteranec i drugih podravnih župa.²⁵ U Novigradu takva imena Blaž Mađer smješta pod kraj XVIII. stoljeća²⁶, dok se u Koprivnici imena Đurok, Lovrenc, Andraš i Pavel spominju u pravilima čizmarskog ceha iz 1681. godine.²⁷ Uglavnom, možemo reći da su spomenuta imena bila prisutna u ovome dijelu Podravine i prije XVII. stoljeća, pa tako i u Đurđevcu. Ne smijemo zaboraviti da su imena dolazila u Podravinu sa zapada (Zagorje, Prigorje, Međimurje), a u manjem broju i sa sjevera (Mađarska), zajedno s pridošlim doseljenicima kajkavskog govornog područja koji su naseljavali teritorij opustošen od strane Osmanlija. Stoga nimalo ne čudi sličnost đurđevčkih imena s imena tog prostora.

Najstarija đurđevčka imena nalaze se u zapisniku kanonske vizitacije iz 1700. godine, kada je kanonik Toma Augustić, komarnički arhiđakon, pohodio svoje župe (Slika 1.). U izvještaju je osim opisa stanja župe imenom i prezimenom popisao i sve obveznike podavanja. On je u stvari upisao uporabne inačice imena koje su tada korištene u Đurđevcu. Bilo bi za očekivali da bi to prije učinio župnik u matičnim knjigama, no on se morao držati pravila i pisati na latinskome, a vizitator si je tu dao malo slobode. U konačnici, upisao je vjerojatno onako kako mu je govorio župnik. Imena popisanih obveznika podavanja su slijedeća: Ana (*Anna, Janna, Janicza*), Andrija (*Andras, Andrasina*), Baltazar, Bolto (*Boltek*), Barbara (*Barussa*), Benedikt (*Benchak*), Blaž (*Blas*), Danijel (*Daniel*), Doro-teja (*Dora*), Elizabeta (*Jalsa, Jalsena*), Fabijan (*Habjan*), Franjo (*Ferenz, Frayno*), Grgur (*Gergo, Gregur*), Ištok (*Istok*), Ivan (*Ivan, Ivok, Ivanek, Ivecz, Ivanecz, Jan*), Jakov (*Jakup*), Janko (*Janko*), Jelena (*Jela, Jeloka*), Đuro (*Gyurok, Gyurina, Gyuka, Georg, Gyuricza, Gyuro, Gyurek*), Katarina (*Katha, Katta, Katussa*), Kristofor (*Kristo*), Lovro (*Lovrencz*), Luka (*Lukina, Lukach*), Manda (*Manda*), Marija (*Mara, Maroka*), Marko (*Marko*), Martin (*Martin, Martinek*), Matija (*Matura, Mathos, Mathissa, Mattok, Mathog, Matte, Matto, Mattan, Mattho, Matheas*), Mijo (*Miho, Miko, Mihaly, Mihok, Mihalin, Mihina*), Pavao (*Pavko, Pavicza, Pavissa, Pavssa, Pavo, Pavok, Pavel*), Petar (*Peter, Petrissa*), Šimun (*Simun, Simon, Simek*), Stanko (*Sztanko*), Stjepan (*Stephanecz, Steff, Stephan, Steph, Istvan*), Tomo (*Tomissa, Thomas, Thomo, Thomicza*), Urban (*Vrban*) i Vid (*Vidak*), Vuk (*Vokek*).²⁸ Inačice imena, kao što su na primjer, *Baruša, Katuša, Matiša, Paviša* i *Tomiša*, u kasnijim pisanim izvorima nisu zabilježena, osim *Katuše*, koja se spominje u matici krštenih 9. srpnja 1760. godine. Takva imena trajno su se zadržala, ali u vidu prezimena (Benčak, Blažok, Imbriša, Matiša, Mihalin, Paviša, Štefanec, Tomica, Vidak ...), a u različitim prezimskim oblicima i dobar dio drugih imena.²⁹

5.3. Imena u crkvenim matičnim knjigama krštenih župe Blažene Djevice Marije od Navještenja u Đurđevcu (1741. – 1796.)

Stare matične knjige pisane su latinskim jezikom, pa tako imamo i latinizirana osobna imena. Latinski se u maticama zadržao sve do 1848. godine, kada ga zamjenjuje hrvatski. Tek tada u maticama vidimo kakva su bila imena kojima se narod služio. Trajalo je to nakratko do 1858., da bi se

²⁴ HORVAT, R. *Povijest Gjurjevca...*, 15.

²⁵ HORVAT, Rudolf. *Hrvatska prošlost*, Zagreb, 1941., 13, 21, 26, 65, 84-85.

²⁶ MAĐER, Blaž. *Časti i dobru zavičaja*, Zagreb, 1992., 207.

²⁷ JURDANA, Ela. "Pravila koprivničkog čizmarskog ceha iz 1673. godine", *Podravski zbornik* 96, Koprivnica, 1996., 80-81.

²⁸ Nadbiskupski arhiv u Zagrebu (NAZ), Kononske vizitacije Komarničkog arhiđakonata, Prot. 91-III

²⁹ Stari Hlebinčani nekad su davali slijedeća imena: Jendrusa, Janusa, Katusa, Barusa. HEGEDUŠIĆ-SO-ČEV, Martin. "Naseljavanje i razvitak Lebin", *Hlebine u srcu – hlebinski almanah* 2, Hlebine, 1996., 367.

hrvatski jezik ponovno vratio 1878. godine. U početku je u maticama prisutan narativni model upisivanja, koji je ovisio o slobodnoj volji upisivača. Obično je prvo upisan datum krštenja, ili pak mjesto gdje je dijete rođeno. Zatim slijedi krsno ime djeteta i je li ono zakonito ili nezakonito. Bilo je slučajeva kada ime djeteta nije bilo upisano. Umjesto imena navedeno je samo *proles* (dijete), *filius* (sin) ili *filia* (kćer). Nadalje je upisano ime i prezime roditelja, ali je i tu bilo odmak od pravila jer je u dosta slučajeva evidentiran samo otac. U većini slučajeva majka je upisana pod muževim prezimenom, rijeđe pod djevojačkim. Prva matica krštenih u kojoj se primijenio tablični model upisivanja datira iz prve polovice XIX. godine³⁰. Upisivači su tada morali popunjavati postojeće rubrike s podacima koje dotad nisu unosili, a to su imena krsnih kumova, ime svećenika koji je krstio dotično dijete i drugo (datum rođenja, zanimanje roditelja, vjera, mjesto stanovanja, kućni broj i župa...)³¹.

Matične knjige³² đurđevčke župe ponajbolje daju uvid u osobna imena. Detaljnije ćemo se osvrnuti na dvije najstarije sačuvane matice krštenih (1741. – 1769., 1770. – 1796.) koje obuhvaćaju približno jednak broj godina (oko 25 godina). U prvoj knjizi nedostaju 1750. i 1751. godina (upisan je samo prosinac), a u drugoj veći dio 1770. (upisana je od listopada do prosinca) i 1795. godine (upisana je od siječnja do travnja). Nažalost, za nekoliko desetaka upisane krštene djece nisu navedena imena, nego samo *filius* (sin) ili *filia* (kćer), ili je pak pokoje ime bilo nečitko, što nije bitno utjecalo na konačni rezultat istraživanja. Nakon prebrojavanja imena vidljivo je da su najčešća muška imena: *Ioannes, Josephus, Georgius, Mathias, Matheus, Martinus, Michael, Petrus, Stephanus, Andreas, Jacobus, Franciscus, Thomas, Nicolaus, Ignatius, Marcus, Laurentius, Antonius*, i tako dalje, te ženska *Anna, Maria, Barbara, Catharina, Dorothea, Theresia, Rosalia, Cecilia, Margaretha, Josepha, Ioanna, Clara, Elisabetha*, i tako dalje (vidi Tablice 1. i 2.). Budući da su u maticama imena i prezimena latinizirana, nailazimo na veoma malen broj upisanih narodnih imena. To možemo zahvaliti pojedinim upisivačima koji su prekršili pravilo i upisali pokoje narodno ime. Ime Marija upisivano je u nekoliko latiniziranih inačica (*Maria, Mariana, Margaretha, Margaritha, Mara*), isto kao i ime Katarina (*Catharina, Chatarina, Catharena*). Kod prebrojavanja određeni problem stvaralo je utvrđivanje imena Margareta, jer latinizirana inačica *Margaretha*, inače najbrojnija, uglavnom odgovara imenu Marija, ali i imenu Margareta, prema blagdanu Margarete djevice (28. I.) i Margarete kraljice (10. VI.). Prema već navedenom kalendarskom načelu davanja imena donekle je moguće odrediti brojnost imena Margareta. Ne može se tvrditi da je broj posve točan, vjerojatno je i manji, ali nam barem približno može ukazati na udio imena Margareta među ostalim ženskim imenima. Zapravo, to je najveći mogući broj toga imena. Imena *Mathias* (Matija) i *Matheus, Mathous* (Matej) odnose se na dva sveca, a budući da su imena veoma slična, uvrštena su pod zajedničko ime Matija, koje je puno više zastupljenije od imena Matej. Drugi razlog poistovjećivanja ta dva imena je taj što je nemali broj puta bilo nemoguće pročitati o kojemu se imenu radi. Slično je i u slijedećoj matici krštenih (1797. – 1823.), u kojoj su sami zapisivači često znali za istog roditelja jednom napisati *Mathias* a drugi put *Matheus* ili *Mathous*. Od zanimljivih detalja iz matica krštenih valja izdvojiti zabilježene domaće inačice narodnih imena (*Gyurok, Mathok, Mihok, Ivok, Cathoka, Mikula, Baroka, Maroka, Pavlok, Doroka*) iz siječnja 1756. godine (Slika 2.), koje je upisao jedan od kapelana, kao i *Janna* i *Jalsabeta* iz 1763. godine. To su jedini slučajevi zabilježeni u prvoj matici. U drugoj pak češće se susreću kraće inačice imena; *Dora, Mara, Bara, Janna, Rosa*, kao i inačica *Katharena*. To je dokaz da se upisivači nisu striktno držao pravila, već su razmišljali i pisali na narodnom jeziku. Što se tiče udvojenih imena,

³⁰ Matica nije sačuvana pa se nezna točna godina.

³¹ CIK, Nikola. "Crkvene matične knjige kao izvor za povijesna istraživanja, na primjeru župe Đurđevac, ruko-pis.

³² Za potrebe ovoga rada korištene su matične knjige koje obuhvaćaju period od 1741. do 1900. godine. Dvije knjige (1832. – 1858. i 1863. – 1871.) nedostaju, dok su pojedine oštećene od vlage ili je rukopis blijed. Budući da se knjige čuvaju u župnom uredu njihovo iščitavanje na licu mjesta oduzelo bi podosta vremena. Stoga je njihova dostupnost na internetu uvelike olakšala istraživanje. <https://familysearch.org/search/image/index?uri=https%3A%2F%2Ffamilysearch.org%2Frecords%2Fwaypoint%2FMM5K-GGH%3An1167353952%3Fcc%3D2040054> (posjet 1. 12. 2012. – 15. 9. 2013.), dalje: <https://familysearch.org>

ona se u maticama spominju svega nekoliko desetaka puta, i to uglavnom kod djece časnika i obrtnika, a veoma rijetko kod običnog puka koji nije imao navadu davati takva imena (Ana Marija, Marija Ana, Marta Magdalena, Agnezija Margareta ...).

5.3.1. Čestotnost osobnih imena u crkvenim matičnim knjigama rođenih na primjeru Đurđevca i Kalinovca³³

Čestotnost imena uvelike je ovisila o dva čimbenika; sezonskom kretanju začeca, odnosno rođenja, te kalendarskom načelu davanja imena. Prema radu Stjepana Krivošića o demografskoj analizi susjednoga Virja i drugih obližnjih naselja tadašnje đurđevečke krajiške pukovnije, do začeca je dolazilo najčešće u periodu od prosinca do srpnja, odnosno rođenja od rujna do ožujka, kad su muškarci bili najmanje opterećeni radom na gruntu i vojnim obvezama, a žene imale najviše vremena za brigu oko novorođenčadi.³⁴ Uslijed toga, najviše je bilo nadjenuto onih svetačkih imena koja su se nalazila u kalendaru u periodu od rujna do ožujka. Pregledom ovih dviju matica dade se zaključiti da je isto pravilo vrijedilo i za Đurđevac.

U priloženim tablicama očito je da su najčešća đurđevečka imena bila Ivan, Josip, Matija, Đuro, Martin i Mijo, te Ana, Marija, Katarina, Barbara i Doroteja. Ovi se podatci također poklapaju s Krivošićevim radom. Spomenuta muška imena činila su u prvom istraživačkom razdoblju 81,84 % svih muških imena, a ženska čak 92,37 % svih ženskih imena. U upotrebi je bilo 31 muško i 25 ženskih imena. U drugom istraživačkom razdoblju muških je imena bilo za šest više a ženskih za samo jedno, dok je udio navedenih muških imena u ovome razdoblju smanjen na 71,28 a ženskih na 80,38 %. Bilo bi za očekivati da je postotak imena Đuro ovisio o sv. Jurju, po kojem je Đurđevac dobio ime, no to nije tako jer je on približno jednak i u susjednom Kalinovcu, gdje bi pak bilo za očekivati da je velik postotak imena Luka, budući da su mu mještani posvetili svoju kapelu. Ni to ne stoji jer je u obje matične knjige zabilježen veoma mali postotak tog imena, jednako kao i u Đurđevcu. To je dokaz da se u to vrijeme imena ipak nisu davala prema mjesnome zaštitniku ili kako je kome bila volja, već prema pravilima koja su prije navedena (vidi Tablica 3. i 4.). Najveći rast broja muških đurđevečkih imena zabilježen je kod imena Emerik (s 1 na 17), Bolto (s 4 na 21) i Stjepan (sa 78 na 142), a kod ženskih Rozalija (s 9 na 63), Jela (sa 6 na 44) i Magdalena (sa 7 na 28). Znatno pad broja muških imena dogodio se kod imena Nikola (s 11 na 2), Mijo (sa 206 na 97) i Ivan (sa 297 na 174), a kod ženskih kod imena Marija (sa 283 na 126). Budući da je broj ženskih imena u obje matične knjige jednak, smanjenje brojnosti ime Marija dogodilo se nauštrb rasti imena Helena, Magdalena i Rozalija. U najmanjem broju zabilježena su imena (po jedno) uglavnom djece stranih krajiških vojnika i časnika (Sebastijan, Alojz, Gabrijel, Lazar, Kristofor, Rok, Fridrik, Leander, Gašpar i Inoćent, te Antonija, Apolonija, Agneza, Judita i Kristina). Domicilno stanovništvo pomalo je preuzimalo i takva imena, ali ne u većem broju. Budući da je broj ženskih imena u odnosu na muška bio znatno manji, strana ženska imena više su bila prihvaćana kod domaćega puka nego muška. Tako je ime Marta povećano s jednog na 14, Julijana s jednog na 8, Veronika s jednog na 7, a Viktorija se pojavila kao novo ime (8), dok se kod muških imena, kao što je već navedeno, jedino povećalo ime Emerik. Pojedinih pak imena nije dugo bilo prisutno među krštenom djecom. Tako prva matica krštenih (1741. – 1770.) uopće nije zabilježila ime Vinko, Marko i Lovro, da bi prvi put bila zapisana tek 1780., 1775., odnosno 1776. godine. Usporedimo li pak postotak osobnih imena u Đurđevcu s onima u susjednom Kalinovcu, možemo zaključiti da je on približno jednak u oba naselja, i da su tada postojeća pravila i običaji davanja imena bili jednaki. Vjerojatno bi usporedbom statističkih podataka drugih susjednih župa došli do istoga zaključka. U Kalinovcu su strana imena izostala jer u selu nije bilo toliko stranaca čija bi imena imala jači utjecaj. Nije ni čudo, jer su izostala i neka domaća (Rozalija, Terezija, Franjo, Baltazar), koja nisu uopće zabilježena do 1769. godine. Tako su u Kalinovcu u prvome istraživačkom razdoblju zabilježena 22 muška imena i deset ženskih, a u drugome 31 muško i 17 ženskih imena.

³³ Kalinovec je selo pokraj Đurđevca, a do 1881. godine bio je u sastavu župe sv. Jurja u Đurđevcu.

³⁴ KRIVOŠIĆ, S. "Iz demografske povijesti ...", 95.

5.4. Imena u crkvenim matičnim knjigama krštenih župe Blažene Djevice Marije od Navještenja / sv. Jurja mučenika u Đurđevcu i u ostalim povijesnim izvorima (XIX. stoljeće)

Osim u maticama krštenih, osobna imena mogu se nadalje pratiti i u pomoćnim matičnim knjigama, Stališu duša (Status animarum) i Knjizi doseljenika (Liber extraneorum), te imenicima Prve obrtničke zadruge u Đurđevcu³⁵. Stališ duša zapravo ne donosi nove podatke, ali u pojedinim slučajevima olakšava uvid jer su postojeći podatci iz matica razvrstani po obiteljima, odnosno kućnim brojevima. Obrtnički pak imenici potvrđuju osobe iz matičnih knjiga, ali se upisivači u njima nisu uvijek služili službenim imenima, već i narodnim inačicama.

O tome kakva je imena donijelo XIX. stoljeće trebalo bi reći treće istraživačko razdoblje, ali zbog loše očuvanosti matične knjige rođenih ono nije cjelovito. Budući da je od 1832. godine prisutan vremenski diskontinuitet sve do 1871. godine, poslužiti ćemo se razdobljem od 1801. do 1831. godine onoliko koliko nam ono omogućuje. U ovome razdoblju Đurđevčani su se najviše služili imenima Josip, Ivan, Stjepan, Đuro, Matija, Martin i Petar. Ostala imena iz prethodnoga razdoblja također su korištena, ali u daleko manjem broju. To se odnosi na čak 13 imena (Pavao, Tomo, Jakov, Marko, Ignac, Antun, Šimun, Lovro, Luka, Adam, Vid, Vjenceslav) kojih je zabilježeno manje nego u prethodnome razdoblju (manje od deset puta). Zanimljivo je da sada čak devet prezimena nedostaje (Alojz, Emerik, Fabijan, Valent, Vinko, Grgur, Stanko, Lazar, Gabrijel), ali se pojavilo isto toliko novih, mahom stranih (Hernand, Maksimilijan, Benedikt, Bartol, Rudolf, Adolf, Karlo, Ludovik, Eduard). Najveći rast zabilježilo je ima Bolto, s 21 na 142. Kod ženskih imena nije došlo do tolikih promjena. Treba istaknuti da u odnosu na prethodno razdoblje nisu zabilježena imena Agneza, Antonija, Uršula i Regina, ali su se pojavila nova: Brigita, Suzana, Franciska, Karolina i Alojzija (3 puta). Imenu Rozalija broj se povećao više nego dvostruko, sa 63 na 170.

Tek od 1878. godine, kada se upisivači prestaju služiti latinskim jezikom, možemo kontinuirano pratiti narodne inačice svetačkih i ostalih imena, ali se još uvijek mjestimice može naići na pokoja latinizirana imena koja su se omakla upisivaču. Pregledom ostalih matica krštenih primjetno je da se od početka XIX. stoljeća kalendarsko načelo pomalo zanemaruje, a imena određuju prema vlastitome nahođenju, premda se ovdje statistika ne bi bitno promijenila jer su spomenuta imena ostala i dalje "popularna", samo što su si roditelji dali slobodu davanja imena, pa su, na primjer, ime Đuro mogli nadjenuti prije i poslije blagdana sv. Jurja. U prethodnom poglavlju utvrđeno je da su u najstarijim maticama krštenih najviše prisutne narodne inačice imena, odnosno hipokoristici (Đurôk, Ivôk, Štefôk...). U ovim maticama nailazimo na nove inačice imena, a ponajviše novije varijante hipokoristika i pokraćenih oblika. Ako ne računamo klasične inačice imena (Josip, Franjo, Ivan, Mijo, Katarina, Cecilija, Marija, Ana...), to su slijedeća: Ivica, Ivo, Jozo, Miško, Mihalj, Ignacij, Boltek, Mato, Mara, Marica, Anka, Bara, Cila, Treza, Dora, Dorica, Jelka, Janica, Katica, Evica, Jalžica, itd. Takva su se imena zadržala i u XX. stoljeću. Tako na primjer, ime Ivica susrećemo već 1893. (rođ. Ivica Raknić, kbr. 11), ime Anka 1889. (Anka Kovačić, kbr. 8) i ime Jelka također 1889. godine (Jelka Jakupović, kbr. 151). Od rijedih imena zabilježeno je ime *Imbrij* (Imbro, Imbra – kajkavizirana inačica imena Emerik) koje je danas skoro nestalo u ovome obliku, ali je u maticama prisutno kao ime Mirko. U obrtničkim imenicima evidentirane su dvije osobe toga imena; Imbro Šorman i Imbro Škripec, a u knjizi doseljenih oba su upisani kao Mirko. Ime Andrija pojavljuje se u obrtničkim imenicima napisano kao Androk ili Jandrok, oba očito pod mađarskim utjecajem. Primjer tome je Andro Horvat, kovački majstor iz Vizvara, koji je doselio iz Mađarske i tu se nastanio oženivši 1887. godine domaću djevojku Anu Fuček. Međutim, u knjizi Stališ duša (kbr. 465) on je upisan kao Andrija. Utjecaj mađarskoga vidi se i kod nekih drugih imena koja i danas koristimo: Ežžika (Elizabeta), Jôška (Josip), Pišta (Stjepan), Židôr (Izidor). Ime Stjepan, bilo je pak više pod njemačkim utjecajem, pa u maticama i kod

³⁵ Postoje dva imenika koji obuhvaćaju period od 1866. do 1945. godine. Podatci za potrebe ovoga rada izvađeni su dok su imenici još bili u posjedu autora. Sada se čuvaju u Državnom arhivu u Bjelovaru.

ispitanika susrećemo razne varijante imena: Štefok, Štefan, Štefo, Štef i slična, od kojih su Štefan i Štefo postala službena i nalazimo ih u maticama i imenicima.

5.5. Imena u narodnim napjevima

Osim spomenutih izvora i dokumenata razne inačice imena nalazimo i u zapisima narodnih napjeva koji potječu iz krajiških vremena. U pjesmama "*Ženio se mlad Mihalju*" i "*Trgala sam granu, granu*"³⁶ susrećemo ime Mihalj (Miško, Miškica), Jana (Janica) je opjevana u pjesmama "*Sve su divojke na žarkom kresu*"³⁷, "*Majka Janico Turkom obečala*"³⁸, "*Prevaril je Ivo Janu*"³⁹, "*Lep nam Ivo kres nalaže*"⁴⁰ i "*Šuma plava i zelena trava...*"⁴¹, o Mari se pjeva u pjesmama "*Devet braca i sestra Mara*"⁴² "*Crleno cvetje i modro*"⁴³, o Magdaleni (Mandalena) u "*Dva se draga zaoblegovali*"⁴⁴, Štefo se spominje u pjesmi "*Igraj kolo*", Marko u "*Divojka ti prevare činila*"⁴⁵, a Tomaš u pjesmi "*Maček sedi na peči*"⁴⁶. Vrlo je zanimljiva pjesma "*Sve kršćanstvo je veselo*"⁴⁷, koju su pjevali božićni čestitari, a u kojoj su prisutna mnoga imena: Ivo, Blaž, Andrija, Mato, Kata, Frano, Đuro, Jaga, Maga, Jožef, Matok, Nikola, Gašpar i Dora. U sličnoj čestitarskoj pjesmi "*Stani gore, Štefina*"⁴⁸ spominje se pak ime Stjepan (Štefina). U pjesmama "*Njihala se Katalena*"⁴⁹, "*Ivo Senjanin prevario Katalenu*"⁵⁰ i "*Kolo vodi Katalena*"⁵¹ nalazimo ime Katalena, rijetku inačicu imena Katarina, koje je također izumrlo. Prva pjesma zabilježena je u Novome Virju, a ostale dvije u Virju. Da je spomenuto ime bilo prisutno i u ostalim kajkavskim krajevima svjedoči nam napjev "*Katalena izbavila dragog*"⁵², zabilježena u Belici u Međimurju. Danas nas na to ime podsjećaju samo dva obližnja sela – Sirova i Suha Katalena. Slično ime, Katarena, nalazimo u napjevu "*Mi smo sinoć kresovali*"⁵³, kojeg su nekad izvodile ladarice u Đurđevcu.

6. NEKE DRUGE ZNAČAJKE ĐURĐEVEČKIH IMENA

O ženskim imenima nemamo toliko svjedočanstava o promjenama u njihovoj nomenklaturi jer su ona vrlo rijetko bila upisivana u drugim dokumentima i ispravama, osim u župnim matičnim knjigama. Krajem XIX. stoljeća mnoge žene nisu imale osobne isprave jer im nisu bile ni potrebne. Posjedovale su ih tek one koje su morale putovati, a takvih je bilo veoma malo. Ženska osobna imena također su se koristila u tradicionalnoj varijanti kao i muška (Janôka, Barôka, Katôka...). Ženskim su osobama nadijevali imena i prema starosti spomenute osobe. Na primjer, ime Marija; dok je osoba

³⁶ JANAČEK-KUČINIĆ, Smiljka. *Zemlje podravske glas*, Đurđevac, 1985., 130

³⁷ Isto, 69.

³⁸ ŽIDOVEC, Franjo. "Hrvatske narodne popijevke iz Đurđevca", *Kaj*, god. II, br. 6, Zagreb, lipanj 1969., 37.

³⁹ Isto, 38.

⁴⁰ Isto, 34.

⁴¹ Isto, 30.

⁴² Isto, 34-35.

⁴³ JANAČEK-KUČINIĆ, S. *Zemlje podravske ....*, 91.

⁴⁴ Isto, 111.

⁴⁵ Hrvatske narodne pjesme - kajkavske, ur. Vinko Žganec, Zagreb, 1950., 78.

⁴⁶ JANAČEK-KUČINIĆ, S. *Zemlje podravske ....*, 121.

⁴⁷ ŽIDOVEC, F. "Hrvatske narodne...", 40.

⁴⁸ JANAČEK-KUČINIĆ, S. *Zemlje podravske ....*, 54.

⁴⁹ Isto, 87-88.

⁵⁰ Hrvatske narodne ..., 451-453.

⁵¹ Isto, 59.

⁵² Hrvatske narodne pjesme ..., 318.

⁵³ Isto, 65.

mlada, bila je Marica, a dok je bila stara zvali su ju Mära ili Marëna, no ne i uvijek. Mnoga nekadašnja uobičajena ženska imena danas su vrlo rijetka ili su nestala, kao i neka muška: Agata (Jagâta, Jâga, Jagëna, Jagica), Agneza (Nëža), Amalija (Malčika), Cecilija (Cila, Cilôka), Rozalija (Rôza, Rozôka, Rozëna), Manda, Ljudevit (Lûjo, Lûdva, Lûjçi, Lûjček), Rudolf (Rûdi, Rudina, Rûdëk), Šimun (Šimîna, Šimôk, Šimëk), Sebastijan, Bartol, Gašpar, itd.

Nadalje, treba skrenuti pozornost i na brojne patronime, odnosno prezimena s antroponimskom osnovom.⁵⁴ Brojna su đurđevčka prezimena nastala od muških imena: Juraj (*Juriša, Jurković, Juranic, Juri, Jurišić, Đuroci, Đuraden, Đurišević, Đureš*), Mihael (*Mihinić, Mihaljević, Mihaljev, Mihalic, Mihalin, Mihalic, Mihokšić, Miholek*), Andrija (*Jendren, Jendrašić, Jendrić, Jendrijev, Jendruša*), Stjepan (*Štefanec, Štefanić, Štefanov, Štefec, Štefinac, Štefoković, Štefša, Ištvanic*), Pavao (*Pavec, Pavković, Pavleković, Pavin, Paviša, Pavlović*), Franjo (*Franjo, Franković, Frančina, Ferenčić*), Šimun (*Šimunić, Šimunović, Šimunic, Šimonji*), Petar (*Petrinić, Petrović, Petric, Peroković, Pejić*), Martin (*Martinčić, Martinašić, Martinković, Martonja*), Grgur (*Gregar, Grganja, Grgesa, Grgiček*), Josip (*Jozek*), Mato (*Matanec, Matejak, Matišev, Matiša, Matkov, Matočec, Matosović, Matošiček*), Nikola (*Mikuldaš, Nikša, Miklič*), Toma (*Tomašen, Tomec, Tomica, Tomašek*)... Ima i metronima, prezimena nastalih od ženskih imena, doduše znatno manje: Marija (*Marić, Marenić, Marekić*), Barbara (*Barkić, Barenčić, Barusić, Baruša*), Magdalena (*Magdić, Mandić*), Doroteja (*Dorčec, Dokić*), Jela (*Jelkec*), Agata (*Jagatić*), Kata (*Katulić*), Elizabeta (*Jalžabetić*)...⁵⁵

Od novijih imena potrebno je spomenuti jedno ime koje je značajno za Podravinu, a danas je najprisutnije na đurđevčkom području. Ono je rijedak primjer koji nam ukazuje kako je nastalo novo ime. Da bi još bolje dočarao bogatstvo govora, maštovitost i spretnost, čovjek je kombinacijom dvaju imena stvorio posve novo ime – Marijânka, koje je trebalo poslužiti kao zamjena imenu Marija, danas vrlo brojnome u kalendaru. Ono je po svemu nastalo kao izvedenica od imena Marija ili Marijana, ili je pak složenica imena Marija i Ana. Ime se pojavilo otprilike pedesetih godina prošloga stoljeća i bilo je popularno sve do kraja sedamdesetih. Ime Marijanka zabilježeno je i prije, ali samo jednom, i to u matici krštenih 15. travnja 1756. godine, gdje se *Marianka Mikulicheva* spominje kao majka novorođenog Josipa. Ovu inačicu upisivač je vjerojatno izveo kao hipokoristik imena *Mariana*, latin-skog oblika imena Marija.

7. ĐURĐEVEČKI NADIMCI (ŠPICNÂMĚ)

Nadimci, kao antroponimijska kategorija, svoje podrijetlo vuku još iz pretprezimenskoga doba kada su pridruživani osobnom imenu da bi identifikacija osobe bila preciznija. Oni se pridružuju i samoj osobi da bi se formom i sadržajem naglasile njezine bitne značajke. Te značajke mogu biti mane i odlike pojedine osobe uobličene u specifičnome imenu. Nadimci nastaju u posebnim uvjetima u međusobnom druženju, kada pojedinci posegnu za jednom riječju kojom će obilježiti bližnjega. Ta riječ je zapravo jedna od čovjekovih značajki koja govori o njegovom karakteru, ponašanju, izgledu, govoru, odnosno duhovnim i tjelesnim obilježjima. Nadimci nastaju kao nužnost radi lakše identifikacije, pogotovo kod osoba istih imena ili prezimena. Oni su živa kategorija koja se mijenja; neki žive stanovito vrijeme, neki se ugase a neke zamijene novi. Novih nadimaka je sve manje a stari pomalo izumiru. Na njihovu brojnost utječu sve malobrojnije obitelji (muške djece je sve manje, jedinci ostaju kod kuće a manje je i prizećenih) i pokretljivost stanovništva (preseljenje, odlazak na školovanje, na rad).⁵⁶

⁵⁴ ŠIMUNOVIĆ, Petar. *Hrvatska u prezimenima*, Zagreb, 2008., 20.

⁵⁵ Jezikoslovac i onomastičar Petar Šimunović posebno naglašava malobrojnost metronima pripisujući ih dugovjekom podređenom položaju žene u obitelji i društvu, što je rezultiralo i malim brojem ženskih imena. ŠIMUNOVIĆ, P. *Hrvatska u prezimenima ...*, 45.

⁵⁶ FRANČIĆ, Anđela. "Međimurski obiteljski nadimci", *Rasprave zavoda za hrvatski jezik*, vol. 20, Zagreb, 1994., 35-36.

7.1. Obiteljski nadimci

Razlikujemo obiteljske i osobne nadimke, iako su se oni tijekom vremena međusobno prožimali. Obiteljski nadimci su se stvarali prema prezimenu koje su nosili svi članovi obiteljske zadruge (Šegrt – Šegrtovi, Mihokšić – Mijokšičevići, Martonja – Mārtojnini, Mihinić – Mīničići, Podunajec – Podunajčevići, Fuček – Fūčkovi, Zlatec – Zlāččevići, Štefša – Štefšini...). One obitelji koje su nosile isto prezime, a koje su bile brojne u Đurđevcu, ljudi su razlikovali upravo po specifičnim nadimcima. Evo za primjer nekoliko takvih: Patačko⁵⁷ (Bajsâr, Bistreĥ, Cimĕrman, Dûneç, Înka, Kräuz, Kvikâç, Mīdan, Mīlĕk, Ôtat, Pacûr, Sâjs, Špīcar, Špišica, Töçkeç, Zvĕrc, Zvöglov, Žâbĕç), Seleš (Vlājnīca, Pukīna, Gavřjla, Sakīna, Čâto, Šprīceř, Gajdâš, Prdâk, Pišta, Bajsâr), Fuček (Dâneç, Crlejnâk, Gřba, Izraĕl, Lampâk, Stöjan, Švâba), Horvat (Đûrko, Blâžĕv, Pajtäça, Pīpa, Vargīna, Škrâba), Ređep (Jacâta, Tâjĕur, Kĕžĕl, Zĕlĕnko, Tīnĕa, Stodâneç), Janĕijev (Jĕžuš, Šâjteĥ, Gâzda, Čûfra), itd. U Đurđevcu je bila dugogodišnja praksa da se članove obitelji zeta, koji je živio u tastovoj kući, nazivalo nadimkom koji je u stvari bio prezime obitelji u koju je prizetio. Nakon smrti ženinih roditelja (tasta i punice) mještani bi zeta u međusobnim razgovorima uglavnom spominjali tim nadimkom, odnosno ženinim prezimenom. Taj običaj potječe još iz vremena Vojne krajine kad je momak koji bi se prizetio u zadružnu kuću preuzimao ženino prezime. Isti je bilo i sa slugom. Ako je kojim slučajem oženio gazdinu kćer ostao bi živjeti u toj kući, ali sada kao zet s preuzetim ženinim prezimenom. Kod dolaska na upis za krštenje djeteta otac se i sam znao prijavio pod tim prezimenom, pa je nemali broj puta upisivač zabilježio takva prezimena, iako su spomenuti očevi bili upisivani i pod svojim rođenim prezimenom, ili s oba. Tako su Podunajce zvali Purânovi, Vidakoviće Čandĕkovi, Bobovčane Britvečevići, Filipoviće i Holere Šĕligīni, Hajdukoviće Gadānijĕvi, Jakupčići Gĕçĕvičići, Lazare Kaličāncĕvi, Mariće Čorbičići, Mlinjariće Čuvašincĕvi, Petroviće Râtkovičići, Roštane Pĕičići, Pintare Fajtingĕrövi, Segene Govaneĕkovi, Topolčići Janĕikīni, Štefokoviće Martināšicĕvi, itd. Danas mnogi misle da su na primjer, Purân, Britveç, Šĕlīga, Kozlīĕĕk, Levĕnta, Deçīna, Bâlōnĕa, Bušīca i Janĕīka isključivo nadimci, no to su u stvari izumrla prezimena koja su se danas ustalila u službi nadimaka, a nalazimo ih u matičnim knjigama još iz polovice XVIII. stoljeća.

Obiteljski nadimci mogli su nastati i prema gazdinom, odnosno glavarovom imenu: Miškiĕīni (Kožar), Blāžĕvi (Horvat), Mâtīni (Jakupović), Lovrinövi (Horvat), Dörīni (Mihinić), Ivĕkovi (Ferenčić), Mikulīni (Pavlović), Mijācĕvi (Štefanov), zatim po zanimanju jednog člana zadruge ili obitelji, a koji se na druge članove prenosi u množinskom obliku: Piščokārövi (Kožar), Šustarövi (Cestar), Pĕkovi (Dobrošek), Čajgarövi (Manolić), Logārövi (Jozek), Čuturārövi (Kuharski), Bajsārövi (Štefanov), Reĕmenārövi (Štefīnec), te prema karakternoj ili kakvoj drugoj osobini kojega člana: Bĕlâz (Švaco), Capâk (Dorĕec), Crlejnâk (Fuček), Deĕĕli (Hodalić), Gřba i Lampâk (Fuček), Mâlac (Imbriša), Pajtäça (Horvat), Prdâk (Seleš), Zŕjan (Kožar).

Nadimke bi, slično kao i prezimena, mogli razvrstati u još nekoliko skupina. **Prezimenski nadimci:** Häĕĕĕ (Hudelist), Söĕteř (Sokaĕ), Frânta (Franković)

Etnički nadimci: Amerīkânĕç (Turković), Jeruzâlem (Matoĕec), Švâba (Fuček), Turopöleç (Hodalić), Vlājnīca (Seleš)

Nadimci nastali po zvanju: Majôr (Tomašen), Şĕnâtor (Sedmak)

Nadimci motivirani životinjama: Gřleç (Kovačić), Košŕta (Čamba), Krâp (Balatīnec), Pĕveç (Mayer), Rodök (Cestar), Zĕlĕnko (Mišulin), Zlatīca (Nikša), Nadimci motivirani predmetima: Bârjak (Flanĕek), Bocīca (Hudelist), Cökol (Franković), Kīflīn (Ognanĕević), Kĕp (Dokuš), Marâma (Šandor)

Pogrdni nadimci: Mûdan (Sulīmanec), Peždâk (Hodalić), Peždâlka (Vedriš), Podmitlĕveç (Matoĕec), Smrtīca (Filjar).

⁵⁷ N.N., "Đurđevac. "Nadimci za jedno prezime", *Glas Podravine*, br. 2, 16. 1. 1960.

7.2. Osobni nadimci

Osobne nadimke muškarci su dobivali kao djeca i kao odrasli. Bilo je različitih nadimaka, od onih smiješnih, pa do rugalačkih. Najčešće su nadimke dobivala djeca istih prezimena, ali i imenjaci, a nešto rjeđe prema nekim osobnim značajkama i spontano prilikom kakve zgrade. Mnogi su svoj nadimak dobiven u djetinjstvu nosili cijeli život. Pojedini osobni nadimci s vremenom su se znali pretvoriti u obiteljske, pa tako ima primjera da danas pojedinci nose pradjedov ili djedov nadimak. Na taj se način nadimak prenosio s koljena na koljeno, a neki su nastali i pred manje od stotinu godina. Pojedine je teško objasniti i odrediti u kakvim su okolnostima nastali i tko ih je izmislio, jer se saznanja o tome nisu prenosila na mlađe, a pogotovo zapisivala. Slijedi niz takovih nadimaka: Pajsūra (Filipović), Tabära (Car), Püba (Novak), Peřäna (Domitrović), Rönđoš (Kolarević), Murdēnko (Kundačić), Šurājna (Šiptar), Gavřjla (Posavec), Gût (Strban), Pidōla (Fusić), Nānča (Segen), Okāca (Fučkar), Pūsro (Tomica), Sšēmēš (Domišljanović), Ašūra (Štefinec), Gangūla (Leščan), Štěk (Begri), Kukudājec (Kudumija), itd. Spomenuti nadimci prikupljeni su među starijim Đurđevčanima koji ih i danas koriste, dok je dio njih već pomalo zaboravljen.

Djevojčice su rjeđe dobivale osobne nadimke nego dječaci, a taj odnos važio je i za odraslu dob. Međusobno su se razlikovale po prezimenima ili obiteljskim nadimcima, pa se govorilo, na primjer: Marīca Dobravčēva, Janīca Kōžarōva, itd. Žene su najčešće dobivale nadimke prema djevojačkim prezimenima, pa se govorilo, na primjer: Dobravčīna kâ je bila vdāta za toga i toga i sl. Evo nekoliko takvih nadimaka: Dobravčīna (Dobavec), Matōčička (Matoćec), Kudumīnka, Kudumijēfka (Kudumija), Piškōrčīna (Piškorec), Blaginīca (Blaga), Fusičēfka (Fusić), Nikšīnka, Nikšīnīca (Nikša), Matejāča (Matejak), Matkovīna (Matkov), Đuradēnka (Đuraden), Carōfka (Car), Fūčkovīca (Fuček), itd. Ako bi kojim slučajem pojedine nosile ista imena i prezimena, razlikovali su ih po mjestu stanovanja (kvartu, ulici, dijelu ulice, raskrižju i slično).

Na pojedine nadimke naišao sam i u crkvenim maticama, kako osobne tako i obiteljske, gdje uz prezimena stoje kao *aliter* ili *alias* (inače, drukčije): *Buša* (Tomo Tkalec; 1734.), *Ošte* (Đuro Tomašić; 1735.), *Čorak* (Ivan Jendrašin; 1737.), *Balonđa* (Ivan Bertešić; 1737.), *Maričica* (Marija Paviša; 1740.), *Budalec* (Đuro Teškohođa; 1763.), *Hajduković* (Matija Kajgan; 1771.), *Nabijač* (Marija Matoćec; 1772.),⁵⁸ *Kramar* (Stanko Došlin; 1766.)⁵⁹, *Horvat* (Petar Cvetković; 1790.), *Haklija* (Andrija Matejak; 1791.), *Slukar* (Đuro Bersar; 1792.), *Matoćec* (Martin Šegrt; 1793.), *Vašaraš* (Stjepan Ferenčić; 1794.),⁶⁰ *Lovrek* (Petar Peršić; 1800.), *Pavec* (Đuro Peroković; 1800.), *Babić* (Ivan Klikić; 1802.), *Đurok* (Đuro Nemet; 1802.)⁶¹.

Na kraju treba spomenuti i danas sveprisutnu dvočlanu sintagmu (ime i obiteljski nadimak), koja je nekad više značila nego prezime, jer se rabila svakodnevno u neslužbenoj usmenoj komunikaciji, a bila je glavno obilježje svakoga člana obiteljske zadruge. Prezime se upotrebljavalo samo u službenim evidencijama, no nerijetko se događalo da su dvočlane sintagme bile upisivane u matične knjige i tako stvorile veliku zbrku povjesničarima i ostalim korisnicima kod geneaoloških i drugih istraživanja. Stoga svako istraživanje crkvenih matica iziskuje iznimno poznavanje domaćega rodoslovlja i lokalne povijesti. U tom smislu znakovito je spomenuti jednu zgodu kad je neki stranac tražio određenog čovjeka pod njegovim prezimenom. Upitavši nekog mladića za dotično prezime dobio je niječan odgovor, premda je traženi čovjek živio u mladićevu susjedstvu. Mladić uopće nije poznao njegovo prezime, već ga je znao isključivo po dvočlanoj sintagmi, odnosno osobnom imenu i obiteljskome nadimku. Korištenje dvočlane sintagme i danas je prisutno u Đurđevcu, no ne toliko kao prije.

⁵⁸ Matična knjiga (dalje MK) umrlih župe Blažene Djevice Marije od Navještenja u Đurđevcu (1728. – 1792.), <https://familysearch.org>

⁵⁹ MK krštenih (1741. – 1770.)

⁶⁰ MK krštenih (1770. – 1796.)

⁶¹ MK krštenih (1796. – 1832.)

8. NARODNI OBIČAJI VEZANI UZ DJETETOVO ROĐENJE

Porod se nekad obavljao u kući uz pomoć priučenih žena koje su obavljale taj posao prema potrebi. Kasnije je to bio posao obučenih primalja. Zbog brojnog stanovništva u Đurđevcu je po svemu sudeći djelovalo više njih, ali su se tim poslom istovremeno bavile i priučene žene. Novorođenčad je često znala umirati neposredno nakon poroda, pa je prijetila velika opasnost da će umrijeti nekrštena. Međutim, to nije bila česta pojava jer su primalje imale pravo krštenja u nuždi za koje su bile osposobljene od strane mjesnog svećenika. Djeca koja su umrla odmah nakon poroda znala su biti upisana u maticu bez imena, pa je umjesto njega pisalo *proles* (dijete), *filia* (kćer) ili *filius* (sin), što je bilo očito u matici umrlih (1728. – 1792.). Međutim, spomenutim načinom upisa svećenici su se služili i u žurbi, naročito u vrijeme raznih epidemija, kada su djeca masovno umirala, ili kad nisu znali djetetovo ime. Prema matičnim knjigama djelatne su bile slijedeće primalje: Ana Macka (1858).⁶², Marija Mihaljević rođ. Marenic (1871. – 1896).⁶³, Doroteja Birač (1873).⁶⁴ Kata Bažulić (1880).⁶⁵ i Josipa Pogačnik (1894).⁶⁶ Zsigurno je bilo i drugih primalja ali njihova imena nisu zapisana.⁶⁷

Prilikom prvoga dolaska u crkvu nakon poroda roditelja je morala obaviti obred blagoslova, takozvano uvođenje ili *fpęłāvājņę*, koje se prakticiralo još u krajiško doba. Rodilja je morala kleknuti s upaljenom svijećom u ruci pred crkvenim vratima ili u sakristiji, svećenik ju je potom blagoslovio i uveo u crkvu pred Marijin oltar moleći običajnu molitvu. Godine 1683. darovala mu je za taj čin jedan denar, 1733. dva denara i svijeću, a 1787. godine tri krajcara. Od 1659. do 1733. godine župniku se za krštenje plaćalo 12, a za uskršno vrijeme (od Uskrsa do Duhova) 24 denara, da bi 1787. godine kraljevskom odredbom roditelji bili oslobođeni pristojbe.⁶⁸ Odmah nakon rođenja, i to najkasnije za mjesec dana, trebalo se održati krštenje i krstítķę. Žene iz užę obitelji oduvijek su nastojale da se to čim prije obavi, jer je nekad zbog loših životnih uvjeta i mnogih bolesti vladala velika smrtnost novorođenčadi. Bojeći se onog najgoreg, nastojalo se dotično dijete čim prije pokrstiti. Na vrijeme neobavljeno krštenje bilo je čak i neka vrsta javne sramote, a pogotovo ako bi dijete umrlo nekršteno.

Krštenje je bilo nezamislivo bez krsnih kumova koji su brinuli o *kūmčętu ili kumčķę*. Đuka Tomerlin Picok o krsnim kumovima piše: "... f starine, kumstvo je bilo pri nam v Gjurgjevcu ravno s prvem kolenom, kaj je bila uzrečica – kumstvo je najveķęe rodbinstvo. Kumi so marali biti bar tri kolena dajle od tvojeęa roda. Tak se je do kumstva držalo da se neso med sebo m ni ženili. Neje bilo pravilo, ali obično so jeni kumi kumuvali se bračęe".⁶⁹ Kumovi su mogli biti muž i žena (oba ili pojedinačno) i djevojka ili momak, ili dvije muške ili dvije ženske osobe. Prema maticama rođenih, tako je to oduvijek. U novije doba svako dijete ima svoju krsnu kumu, dok kum u svemu tome imao podređenu ulogu. Dijete je na krštenje i za vrijeme obreda nosila, odnosno držala kuma, a nakon obavljena obreda priredile su se krstítķę u kući djetetovih roditelja. Krstitkama je prisustvovala užę obitelj uz málķo finęšo kōšto (malo bolju hranu). Prema običajima kuma je morala tri puta pohoditi i darovati dijete (íti s ponodōm), ili iti s pogačōm, kako se to govori u susjednim selima. Prvi puta odmah nakon rođenja, drugi puta za tjedan dana, a treći puta na dan krštenja. Dijete je darovano prema mogućnosti kumova, ipak, ponōda nije mogla proći bez *đętęčęi opravčę, prķāčōv, slivōfkęę, vřna i bolšęęa komāda męsa*. U novije vrijeme, kum djetetu dariva *pod vānķuš* (pod jastuk) novac, ako je u mogućnosti. Današnje pak pokvareno nadmetanje i oholost dotjerali su do toga da se roditelja i kumova natječu tķo će dati, odnosno primiti veći i vrjedniji dar. To osobito dolazi do izražaja kod krizmanih kumova

⁶² MK krštenih (1871. – 1875.) i (1894. – 1900.)

⁶³ Isto.

⁶⁴ MK krštenih (1871. – 1875.)

⁶⁵ MK vjenčanih (1878. – 1897.)

⁶⁶ MK krštenih (1878. – 1894.)

⁶⁷ CIK, Nikola. "Primalje (babice) u Virju u XIX. stoljeću", *Virje na razmeđu stoljeća*, zbornik 7, Virje, 2013., 86.

⁶⁸ HORVAT, R. *Povijest Gjurgjevca ...*, 21, 23, 37, 53.

⁶⁹ TOMERLIN PICOK, Đ. *Življeņe v (naj)starešem ...*, 63.

kada dijete, sad već poodraslo, sakramentom Svete Potvrde dobivalo i fĕrmãno ime. Uglavnom je to ime kuma, odnosno kume, ili nesuđeno krsno ime. U svakodnevnom životu nije se koristilo, već je upisivano u župnu evidenciju. Prema Tomerlinu, ime nije baš uvijek moralo biti po kumovu imenu, već ono koje si je firmanik sam odabrao. Za primjer navodi svoje firmano ime – Rudolf. Naime, on ga je trebao dobiti po rođenju, ali je ono bilo *pregospocko* za seljačko dijete, pa je tako iskoristio priliku i izabrao si nesuđeno krsno ime.⁷⁰ Spomenuti obred nije se obnašao svake godine kao danas, već u razmaku od nekoliko, pa čak i deset godina. Tada je to bio poseban i svečan dan za župu i župljane. Kumove su obično birali roditelji, a u novije vrijeme sami firmanici.

9. NAJČEŠĆA ĐURĐEVEČKA IMENA I NJEZINE IZVEDENICE

Slijedi pregled najčešćih kršćanskih imena kojima se navodi i njihovo mjesto u katoličkome kalendaru. Navedena su i oblici imena đurđevečkoga kajkavskog idioma u vidu osnovnoga imena te njezinih pokraćenica i izvedenica.⁷¹ Većina njih nalazi se u rječniku đurđevečkoga kajkavskoga govora a zapisana su tijekom terenskog prikupljanja leksikografske građe od ispitanika u Đurđevcu:⁷²

- ALOJZIJE** (21. lipnja) – Løjz, Lojzina, Løjzĕk
ANA (26. srpnja) – Janôka, Jâna, Jâniĉ, Jânica, Janĕna, Jâniĉica
ANDRIJA (30. XI.) – Jęndrôk, Jęndro, Jęndrina, Jęndra, Jęndrâš, Jęndrĕk, Jandrôk, Jândro, Drăgęc, Drăgę, Dragina (posljednja tri imena odnose se i na ime Dragutin)
ANTUN (13. VI.) – Jantôn, Jantônĕk, Jantonina, Antina, Āntĕk, Tônĉi, Tonĉina, Tônĉĕk, Tôni, Āntę
BALTAZAR (6. I.) – Bôlto, Boltina, Bôla, Bôlĕk
BARBARA (4. XII.) – Barôka, Bâriĉ, Bâra, Bârica, Barĕna, Bârĕk, Bâriĉica
BLAŽ (3. II.) – Blažina, Blažôk, Blažica, Blăžĕk
CECILIJA (22. XI.) – Cilôka, Cîla, Cilĕna, Cîliĉ
DOROTEJA (6. II.) – Dorôka, Dôriĉ, Dôra, Dorĕna, Dôrica, Dôriĉica
ELIZABETA (17. XI.) – Jalžôka, Jâlža, Jalžĕna, Jalžabĕta, Jâlžica, Jâlžićica, Ęržika, Ęlza, Ęlžica, Elzĕna
FERDINAND (30. V.) – Fĕrdôk, Fĕrdo, Fĕrdina, Fĕrdica, Frĕc
FLORIЈAN (4. V.) – Furjân, Furina, Fûrĕ, Fûrĕk
FRANJO (24. I., 3. IV., 4. X., 3. XII.) – Frânc, Francina, Francina, Francĕk, Frânta
IGNACIJE (31. VII., 17. X. – prije 1. II.) – Nacôk, Nâci, Nacina, Năc, Năĕĕk, Năcica
IVAN (24. VI., 27. XII.) – Ivôk, Ivina, Iviĉâk, Îve, Îviĉ, Îvac, Îveĕ, Îca, Îveĕ, Ivâneĕ, Ivica
JAKOV, JAKOB (3. V., 25. VII.) – Jăkup, Jakupina, Jakupica, Jakûpĕk, Jakûpĕc, Jakupôk
JOSIP (19. III., 1. V.) – Jozôk, Jozina, Jôška, Jôškĕc, Joškina, Joškica, Jôžica, Jôco, Jôcica, Jôzo, Jôžĕk, Pĕpi, Pĕpiĉ, Pĕpina
JURAJ (23. IV.) – Đurôk, Đurina, Đurĕk, Đuro, Đura, Đurica, Đika, Đukica
KATARINA (13. II., 29. IV., 25. XI.) – Katôka, Kâtiĉ, Kâta, Katĕna, Katalena, Katalenka, Katalenica, Katarĕna, Katarĕnka, Katarĕniĉica, Katica, Katićka, Katiĉica
LOVRO (10. VIII.) – Lövĕk, Lovrina, Lövro, Lövra, Lövĕnc

⁷⁰ Isto.

⁷¹ U obzir su uzeti samo glavni, odnosno najstariji blagdani, koji se nalaze u kalendaru od prije 1857. godine, premda su s vremenom uvedeni i neki drugi istoimeni sveci. Kod nekih svetaca navode se po dva dana svetkovanja (napomena – prije). Riječ je o starome i novome mjestu blagdana u kalendaru. Do promjena u kalendaru došlo je 1857. i 1970. godine. Takve promjene stvarale su zbrku najviše kod korištenja vremenskih predviđanja koja su bila vezana uz određene svece koji su promijenili mjesto iz jednoga godišnjeg doba u drugo. Postojalo je pomicanje blagdana i za po nekoliko dana, ali ona nisu bitno utjecala na njihovu postojanost. Navedena imena svetaca i njihovih blagdana utvrđeni su u Danicama, koledarima Društva sv. Jeronima, odnosno Hrvatskog književnog društva sv. Ćirila i Metoda za godine 1889., 1919., 1925., 1937., 1942., 1967. i 1972.

⁷² MARESIĆ, Jela i MIHOLEK, Vladimir. *Opis i rječnik đurđevečkoga govora*, Đurđevac, 2011.

LUKA (18. X.) – Lukina, Lükič, Lükeš, Lukešina, Lukáč, Lukica

MAGDALENA (22. VII.) – Mandala, Mandalena, Mâgda, Mâga, Magica, Magena, Mânda, Mandëna, Mândica

MARGARETA (18. I., 10. VI.) – Margëta, Margëtica, Mâga, Magëna, Magica

MARIJA (25. III., 5. VIII., 15. VIII., 22. VIII., 8. IX., 12. IX., 8. XII.) – Marôka, Mârič, Mâra, Marëna, Marica, Maričica, Marička

MARKO (25. IV., 18. VI., 7. IX.) – Markina, Markáč, Märkeç

MARTA (29. VII.) – Mârta, Martôka, Mârtič, Martëna, Mârta

MARTIN (11. XI) – Martinëš, Martinëç, Martinëç

MATIJA (14. V. – prije 24. II.) i **MATEJ** (21. IX.) – Matôk, Matûra, Maturica, Maturičica, Mâtëç, Mâtoš, Matošina, Mâto

MIHAEL (29. IX. – prije 1. V.) – Mihôk, Miško, Miškina, Miškica, Miškeç, Mîjo, Mijâjl, Mîle

NIKOLA (14. XI., 6. XII.) – Mikûla, Mikulina, Mikûleç, Mikulica

PAVAO (29. VI., 15. I.) – Pavlôk, Pâveç, Pavlina, Pâvleš, Pavlešina, Pâvleç, Pavlica

PETAR (29. VI.) – Peτρôk, Pëter, Peτrina, Pëtreç, Përo, Përa, Përina, Përica

ROZALIJA (4. IX.) – Rozôka, Rôzič, Ruzâlja, Rôzica, Rozëna, Rôzičica, Rôza, Rûza, Ruzëna, Rûžica

SOFIJA (15. V. – prije 30. IX.) – Sôfa, Sôfič, Sofëna, Sofica

STJEPAN (26. XII.) – Šteřôk, Šteř, Šteřo, Šteřan, Šteřina, Šteřica, Šteřič, Šteřëç, Pišta, Pištâk, Pištica

TEREZIJA (1. X., 15. X.) – Trežôka, Trežič, Trëza, Trežëna, Trëžica

TOMA (28. I. – prije 7. II., 3. VI. – prije 21. XII., 29. XII.) – Tomâš, Tomina, Tomašina, Tomëšina, Tômëç, Tômo, Tôma

VALENTIN (14. II.) – Vâlent, Valëntina, Valëntëç, Vâlko, Valčina, Valkina

VINKO (22. I.) – Vînc, Vincina, Vinkina, Vînceç, Vînceç

ZAKLJUČAK

Opisom i obradom đurđevčkih osobnih imena došlo se do zaključka da su ona po principu nadijevanja, načinima tvorbe i svojim izvedenicama skoro istovjetna s imenima ostalih naselja đurđevčke Podravine za vrijeme Vojne krajine i Austru-Ugarske Monarhije. Budući da su u spomenuta naselja pristigli uglavnom doseljenici iz zapadnih hrvatskih kajkavskih krajeva, kajkavski govor najviše je utjecao na izbor i formiranje osobnih imena. Iako među imenima spomenutih naselja postoje određene razlike, one nisu toliko izražene. Imena su ista, a razlikuju se u onoj mjeri koliko se razlikuju i njihovi kajkavski govori. Jedine bitne razlike očite su kod nadimaka, što je i normalno, a u manjem dijelu i u običajima vezanima uz djetetovo rođenje. Prema općem uvjerenju mnogi misle da su se osobna imena davala prema želji roditelja, no to nije tako. Još od vremena Vojne krajine vrijedilo je kalendarsko načelo davanja imena po kojemu je dijete nakon rođenja dobilo ime po prvome nadolazećem svecu u kalendaru. Takvo pravilo trajalo je otprilike koliko i krajiško društvo; kako se ono primicalo kraju tako se i spomenuto načelo sve manje primjenjivalo, a imena se sve više davala prema slobodnoj volji roditelja. Nakon ukinuća Vojne krajine u Đurđevcu su prevladavala katolička imena s brojnim imenskim izvedenicama prilagođenima mjesnom kajkavskom govoru, osobito hipokorističkim oblicima i pokraćenicama. Kod pojedinih imena očit je pak upliv njemačkoga i mađarskoga jezika koji su imali naj snažniji utjecaj na kajkavski govor, pa tako i na formiranje osobnih imena. Današnja pak imena najviše se rabe u deminutivnim i augmentativnim inačicama također prilagođenima lokalnom kajkavskom idiomu. Na kraju s pravom možemo reći da imena nose istu sudbinu kao i razni narodni običaji, nošnje, napjevi, plesovi i govor. Zapravo, osobna su imena sudbinski vezana uz govor mjesnog puka. Dokle god bude domaćega govora bit će i takvih imena.

IZVORI

Arhiva župnog ureda rkt. župe sv. Jurja mučenika u Đurđevcu, Liber extraneorum (Knjiga doseljenika)

Državni Arhiv u Bjelovaru (DAB), Imenici Prve obrtničke zadruge u Đurđevcu (1866. – 1945.)

Matične knjige i Status Animarum Župe Blažene Djevice Marije od Navještenja / sv. Jurja, mučenika u Đurđevcu. Dostupno na: <https://familysearch.org/search/image/index#uri=https%3A%2F%2Ffamilysearch.org%2Frecords%2Fwaypoint%2FMM5K-GGH%3An1167353952%3Fcc%3D2040054>

Muster lista, 1630: Steiermärkisches Landesarchiv, Laa A. Antiquum XIV

Militaria, 1630, No. 28, www.ffzg.unizg.hr/pov/zavod/demografija/?q=node/3

Muster lista, 1577: Steiermärkisches Landesarchiv, Laa A. Antiquum XIV Militaria, 1577-VIII-24-Warasdin. www.ffzg.unizg.hr/pov/zavod/demografija/?q=node/3

Nadbiskupski arhiv u Zagrebu (NAZ), Kanonske vizitacije Komarničkog arhiđakonata, Prot. 91-III

LITERATURA

BLAŽEKOVIĆ, Stjepan. "Prilozi za povijest Bjelovara", *Bjelovarski zbornik 91*, Bjelovar, 1991.

CIK, Nikola. "Primalje (babice) u Virju u XIX. stoljeću", *Virje na razmeđu stoljeća*, zbornik 7, Virje, 2013., 86.

CUVAJ, Antun. *Građa za povijest školstva Kraljevine Hrvatske i Slavonije od najstarijih vremena do danas*, sv. I, Zagreb, 1910.

CVEKAN, Paškal. *Đurđevac – kakav nije poznat*, Đurđevac, 1991.

Danica. Koledar i ljetopis Društva svetojeronimskoga za prostu godinu 1888., Zagreb, 1887.

Danica. Koledar i ljetopis Društva svetojeronimskoga za prostu godinu 1892., Zagreb, 1891.

Danica. Koledar i ljetopis Društva svetojeronimskoga za prostu godinu 1919., Zagreb, 1918.

Danica. Koledar i ljetopis Društva svetojeronimskoga za prostu godinu 1925., Zagreb, 1924.

Danica. Koledar i ljetopis Hrvatskoga književnoga društva sv. Jeronima za godinu 1937., Zagreb, 1936.

Danica. Koledar i godišnjak Hrvatskoga književnog društva sv. Jeronima za godinu 1942., Zagreb, 1941.

Danica 1973. Hrvatski katolički kalendar, Zagreb, 1972.

DOLENEC DRAVSKI, Miroslav. "Mali virovski etnografski pojmovnik", *Virje na razmeđu stoljeća*, zbornik V, Virje, 1993.

FELETAR, Dragutin. *Podravina – prinos poznavanju gospodarskog razvoja sjeverozapadne Hrvatske*, Koprivnica, 1973.

FRANČIĆ, Anđela. "Međimurski obiteljski nadimci", *Rasprave zavoda za hrvatski jezik*, vol. 20, Zagreb, 1994.

FRANČIĆ, Anđela. "Što je osobno ime?", *Folia Onomastica Croatica*, 15, Zagreb, 2006.

Glas Podravine, br. 2, 16. I. 1960.

GOLUB, Ivan. *Običan čovjek*, Zagreb, 2013.

HEGEDUŠIĆ-SOČEV, Martin. "Naseljavanje i razvitak Lebin", *Hlebine u srcu – hlebinski almanah 2*, Hlebine, 1996.

HORVAT, Rudolf. *Hrvatska prošlost*, Zagreb, 1941.

HORVAT, Rudolf. *Povijest Gjurgjevca*, Zagreb, 1940.

Hrvatske narodne pjesme – kajkavske, ur. Vinko Žganec, Zagreb, 1950.

JANAČEK-KUČINIĆ, Smiljka. *Zemlje podravske glas*, Koprivnica, 1985.

JARM, Antun. *Imena i imendani – obiteljski imenar*, Zadar, 1996.

JARM, Antun. *Imena i imendani*, Zagreb, 2008.

JURDANA, Ela. "Pravila koprivničkog čizmarskog ceha iz 1673. godine", *Podravski zbornik 96*, Koprivnica, 1996.

KASER, Karl. *Povojačeno društvo 1754. – 1881.*, tom II, Zagreb, 1997.

Katolički godišnjak Danica za godinu 1967., Zagreb, 1966.

KRIVOŠIĆ, Stjepan. "Stanovništvo Podravine 1659. – 1859. godine", *Podravski zbornik 83*, Koprivnica, 1983.

KRIVOŠIĆ, Stjepan. "Virje II. Iz demografske povijesti đurđevačke regimente", *Podravski zbornik 87*, Koprivnica, 1987.

- MARESIĆ, Jela i MIHOLEK, Vladimir. *Opis i rječnik đurđevačkoga govora*, Đurđevac, 2011.
- MAĐER, Blaž. *Časti i dobru zavičaja*, Zagreb, 1992., pretisak
- PAVLEŠ, Ranko. *Koprivničko i đurđevačko vlastelinstvo*, Koprivnica, 2001.
- PETRIĆ, Hrvoje. "Imena u Drnju od 1918. do 1977. godine", *Radovi – Zavod za hrvatsku povijest*, vol. 32-33, Zagreb 1999.-2000.
- MIHOLEK, Vladimir "Počeci organiziranog rada obrtništva na području Đurđevačke pukovnije", *Podravski zbornik 1999.*, Koprivnica, 1999.
- ŠIMUNDIĆ, Mate. *Rječnik osobnih imena*, Zagreb, 1988.
- ŠIMUNOVIĆ, Petar. *Hrvatska prezimena*, Zagreb, 2006.
- ŠIMUNOVIĆ, Petar. *Hrvatska prezimena – podrijetlo, značenje, rasprostranjenost*, Zagreb, 1995.
- ŠIMUNOVIĆ, Petar. *Hrvatska u prezimenima*, Zagreb, 2008.
- TOMERLIN PICOK, Đuka. *Življe v (naj)starešem Gjurgjevcu*, Đurđevac, 1989.
- ŽIDOVEC, Franjo. "Hrvatske narodne popijevke iz Đurđevca", *Kaj*, god. II, br. 6, Zagreb, 1969.
- Životni vrtuljak Miroslava Dolenca Dravskog, ur. Željko Obad, Virje, 1996.

ABSTRACT

Anthroponomical material collected from a variety of historical sources attracts the linguists, but also the historians, too. This paper follows how throughout history the local names of Đurđevac evolved, from the restoration of the village in mid-16th century to early 20th century.

We have provided the methods of giving names, their formation, as well as some unique features. A particular attention was given to statistical analysis of the frequency of personal names in two oldest parish registers of baptism for Đurđevac parish (years 1741 to 1769; 1770 to 1796), covering approximately the same number of years.

A comparison of personal names in Đurđevac and the neighboring place Kalinovec established their identical features that can be applied to other Podravina villages of Đurđevac regiment.

Descriptions of personal and family nicknames were given with numerous examples, as well as folk customs related to child births.

Finally, the most common Christian personal names were provided, along with the dates of the anniversary celebrations of their namesake saints, and all name derivatives, specific for Đurđevac.

The listed examples of personal names and nicknames, specific to Đurđevac, are all accentuated.

PRILOG

muš. ime	br.	%	žen. ime	br.	%
Ivan	296	16,69	Ana	342	22,22
Josip	277	15,61	Katarina	285	18,51
Đuro	237	13,36	Marija	283	18,38
Matija	225	12,68	Barbara	275	17,86
Martin	211	11,89	Doroteja	237	15,40
Mijo	206	11,61	Margareta	40	2,60
Petar	104	5,86	Elizabeta	21	1,36
Stjepan	78	4,40	Terezija	10	0,65
Andrija	26	1,47	Rozalija	9	0,58
Jakob	19	1,07	Magdalena	7	0,46
Franjo	15	0,85	Helena/Jela	6	0,40
Tomo	13	0,73	Eva	5	0,32
Nikola	11	0,62	Cecilija	3	0,20
Ignac	8	0,45	Agata	3	0,20
Adam	8	0,45	Josipa	3	0,20
Antun	6	0,34	Gabrijela	2	0,14
Blaž	5	0,28	Julijana	1	0,07
Pavao	5	0,28	Uršula	1	0,07
Luka	5	0,28	Judita	1	0,07
Bolto	4	0,23	Ivana	1	0,07
Šimun	4	0,23	Klara	1	0,07
Grgur	2	0,11	Lucija	1	0,07
Sebastijan	1	0,06	Veronika	1	0,07
Stanko	1	0,06	Kristina	1	0,07
Gašpar	1	0,06	Regina	1	0,07
Ferdo	1	0,06	Marta	-	
Emerik	1	0,06	Antonija	-	
Leander	1	0,06	Agneza	-	
Rok	1	0,06	Viktorija	-	
Kristofor	1	0,06	Apolonija	-	
Fridrik	1	0,06			
Marko	-				
Lovro	-				
Vid	-				
Vjenceslav	-				
Filip	-				
Vinko	-				
Valent	-				
Alojz	-				
Fabijan	-				
Gabrijel	-				
Lazar	-				
Inocent	-				
Muških:		1.774	Ženskih:		1.540
Ukupno:					3.314

Tablica 1. Brojnost imena krštene djece u Đurđevcu (1741.-1769.)

Izvor: Matična knjiga krštenih župe Blažene Djevice Marije od Navještenja u Đurđevcu (1741.-1770.)

muš. ime	br.	%	žen. ime	br.	%
Josip	240	15,68	Katarina	304	19,82
Matija	194	12,67	Ana	289	18,84
Đuro	174	11,37	Barbara	268	17,47
Ivan	174	11,37	Doroteja	246	16,04
Martin	167	10,91	Marija	126	8,21
Stjepan	142	9,28	Rozalija	63	4,11
Mijo	97	6,34	Helena/Jela	44	2,87
Petar	89	5,81	Margareta	43	2,80
Andrija	33	2,16	Elizabeta	31	2,02
Franjo	25	1,63	Magdalena	28	1,82
Bolto	21	1,37	Terezija	16	1,04
Emerik	17	1,11	Marta	14	0,91
Pavao	15	0,98	Viktorija	8	0,52
Tomo	15	0,98	Cecilija	8	0,52
Jakob	14	0,91	Julijana	8	0,52
Marko	13	0,85	Eva	7	0,46
Ignac	12	0,78	Veronika	7	0,46
Antun	11	0,72	Klara	6	0,39
Šimun	11	0,72	Lucija	5	0,33
Lovro	9	0,59	Regina	4	0,26
Luka	8	0,52	Agata	3	0,19
Blaž	7	0,46	Josipa	2	0,13
Adam	5	0,33	Uršula	1	0,07
Vid	5	0,33	Antonija	1	0,07
Vjenceslav	4	0,26	Agneza	1	0,07
Grgur	3	0,20	Apolonija	1	0,07
Nikola	2	0,13	Ivana	-	
Filip	2	0,13	Judita	-	
Vinko	2	0,13	Gabrijela	-	
Valent	2	0,13	Kristina	-	
Fabijan	2	0,13			
Stanko	1	0,06			
Ferdo	1	0,06			
Alojz	1	0,06			
Gabrijel	1	0,06			
Lazar	1	0,06			
Inocent	1	0,06			
Kristofor	-				
Rok	-				
Sebastijan	-				
Fridrik	-				
Leander	-				
Gašpar	-				
Muških:		1.531	Ženskih:		1.534
Ukupno:					3.065

Tablica 2. Brojnost imena krštene djece u Đurdevcu (1770.-1796.)

Izvor: Matična knjiga krštenih župe Blažene Djevice Marije od Navještenja u Đurdevcu (1770.-1796.)

ime	br.	%	ime	br.	%
Ivan	65	15,78	Ana	74	21,45
Mijo	53	12,86	Barbara	60	17,39
Martin	53	12,86	Doroteja	56	16,23
Matija	48	11,65	Katarina	55	15,94
Josip	47	11,41	Marija	44	12,75
Đuro	42	10,19	Elizabeta	22	6,38
Andrija	29	7,04	Margareta	18	5,22
Stjepan	14	3,40	Helena	14	4,06
Petar	13	3,15	Klara	1	0,29
Tomo	12	2,91	Ursula	1	0,29
Blaž	11	2,67	Terezija	-	
Nikola	6	1,46	Magdalena	-	
Lovro	4	0,97	Rozalija	-	
Luka	4	0,97	Josipa	-	
Marko	4	0,97	Agata	-	
Antun	1	0,24	Eva	-	
Šimun	1	0,24	Julijana	-	
Pavao	1	0,24	Alojzija	-	
Ignac	1	0,24	Regina	-	
Jakob	1	0,24			
Ladislav	1	0,24			
Adam	1	0,24			
Franjo	-				
Bolto	-				
Bartol	-				
Fabijan	-				
Gregur	-				
Valent	-				
Emerik	-				
Gabrijel	-				
Vjenceslav	-				
Muških:		412	Ženskih:		345
Ukupno:					757

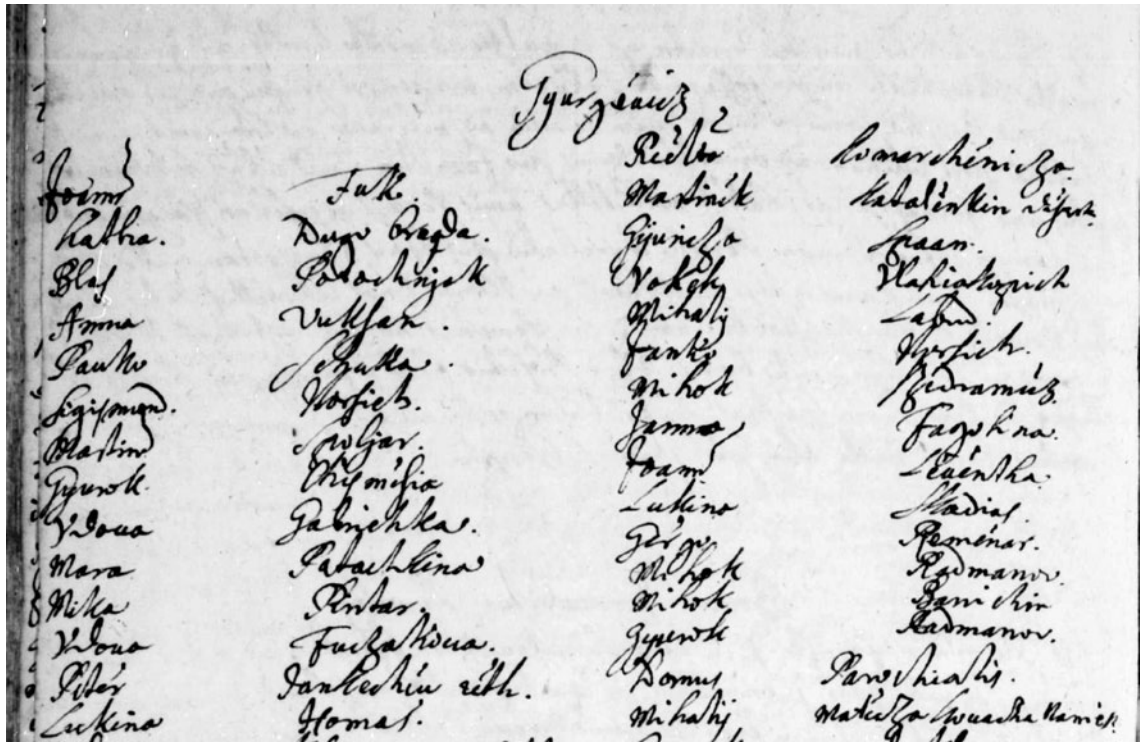
Tablica 3. Brojnost imena krštene djece u Kalinovcu (1741.-1769.)

Izvor: Matična knjiga krštenih župe Blažene Djevice Marije od Navještenja u Đurđevcu (1741.-1770.)

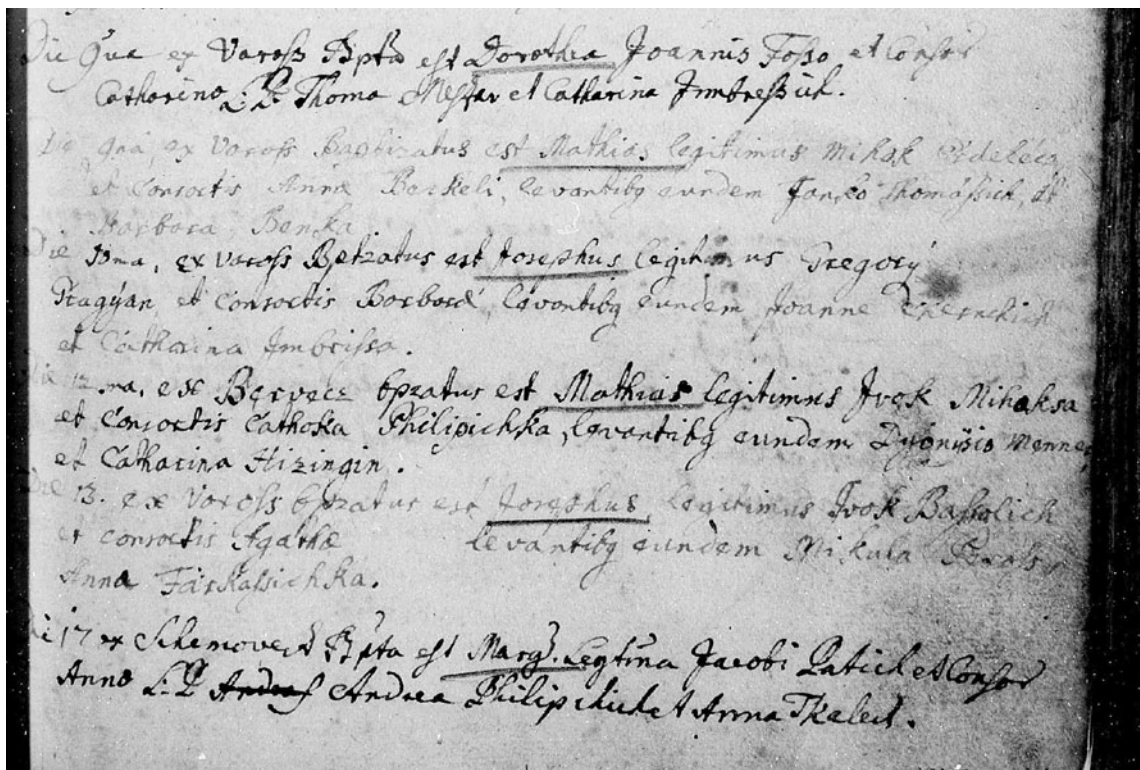
ime	br.	%	ime	br.	%
Ivan	63	14,75	Doroteja	79	19,65
Matija	60	14,05	Ana	69	17,16
Josip	50	11,71	Katarina	65	16,16
Martin	46	10,77	Barbara	60	14,92
Đuro	40	9,37	Marija	39	9,70
Stjepan	34	7,96	Elizabeta	27	6,72
Mijo	24	5,62	Rozalija	17	4,22
Petar	19	4,45	Margareta	12	2,98
Andrija	12	2,81	Magdalena	9	2,23
Marko	9	2,11	Terezija	7	1,74
Luka	9	2,11	Agata	5	1,24
Pavao	8	1,87	Eva	4	0,99
Emerik	7	1,64	Josipa	3	0,74
Jakob	6	1,40	Regina	3	0,74
Lovro	6	1,40	Klara	1	0,24
Nikola	6	1,40	Julijana	1	0,24
Franjo	5	1,17	Alojzija	1	0,24
Šimun	4	0,94	Helena	-	
Tomo	3	0,70	Ursula	-	
Vjenceslav	2	0,47			
Antun	2	0,46			
Blaž	2	0,46			
Ignac	2	0,46			
Gregur	1	0,23			
Fabijan	1	0,23			
Bartol	1	0,23			
Valent	1	0,23			
Bolto	1	0,23			
Gabrijel	1	0,23			
Adam	1	0,23			
Ladislav	1	0,23			
Muških:	427		Ženskih:	402	
Ukupno:				829	

Tablica 4. Brojnost imena krštene djece u Kalinovcu (1770.-1769.)

Izvor: Matična knjiga krštenih župe Blažene Djevice Marije od Navještenja u Đurđevcu (1770.-1796.)

Slika 1. Početna stranica popisa obveznika podavanja (kućedomaćina) župnicima iz zaposnika kanonske vizitacije komarničkoga arhidakona iz 1700. godine

Slika 2. Dio popisa krštenih iz siječnja 1756. iz matične knjige krštenih Župe Blažene Djevice Marije od Navještenja u Đurđevcu (1741.-1769.)